

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Проблема очима власкора

Чому боротьба з наркоманією часто нагадує бої з вітряками

► СТОР. 8—9

Доля

Сторічна Пелагея Григор'єва жодного разу не була в лікарні

► СТОР. 11

Історія краю

Реінкарнація Ісуса Христа: скіфський вимір

► СТОР. 14—15

№ 211 (4961)

СЕРЕДА, 10 ЛИСТОПАДА 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Коли проводити чергові вибори, вирішують у Конституційному Суді

Учора Конституційний Суд України (КСУ) почав розгляд справи щодо конституційності законопроекту про призначення виборів Верховної Ради в жовтні 2012 року.

Підставою для цього розгляду стало відповідне звернення Верховної Ради до Конституційного Суду стосовно проекту закону, що змінює Основний Закон країни і встановлює терміни повноважень парламенту та Президента у зв'язку зі скасуванням політ-реформи. Крім того, Центральна виборча комісія звернулася до КСУ з поданням, у якому ЦВК просить роз'яснити, коли мають проводитися чергові парламентські вибори — в березні 2011 року або в жовтні 2012-го. Думки політиків про доцільність і законність проведення виборів у березні 2011 року розділилися. У будь-якому разі рішення КСУ буде визначальне. А от наскільки воно буде правове, дізнаємося найближчим часом.

Репетиція тестів

Сьогодні розпочинається реєстрація на пробне тестування, що для майбутніх абітурієнтів є репетицією перед зовнішнім незалежним оцінюванням 2011 року. Щоб записатися на тести, тепер не обов'язково їхати в обласний центр, достатньо до 10 грудня зареєструватися на сайті центру оцінювання якості освіти свого регіону. До речі, цього року генеральна репетиція основної сесії зовнішнього оцінювання коштуватиме на 20 гривень дорожче і становитиме 84 гривні. Для порівняння: торік за «проби» треба було віддати близько 60 гривень.

► СТОР. 6

Курятині наказано не дорожчати

Антимонопольний комітет України зажадав від десяти найбільших виробників і поставальників охолодженого м'яса птиці привести оптові ціни на продукцію до економічно обґрунтованого рівня й не допускати їх необґрунтованого підвищення.

► СТОР. 10

Від Пересопницького Євангелія до сучасної мови

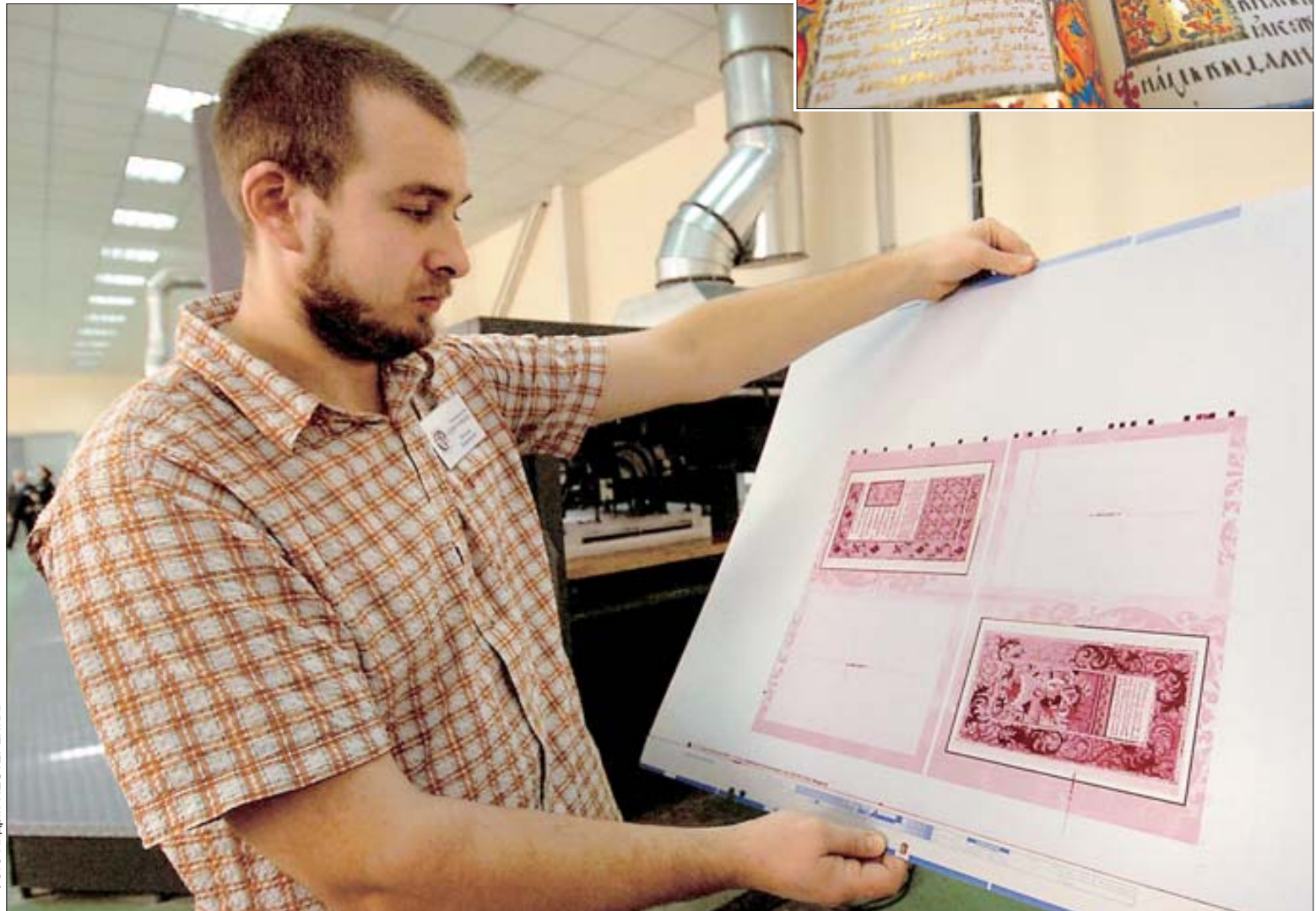

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Президент України Віктор Янукович вважає українську мову душою нації, найбільшим духовним скарбом, отриманим від предків. «Глибоко символічно, що в цей же день ми вшановували пам'ять преподобного Нестора Літописця», — йдеться у зверненні Президента у зв'язку з Днем української писемності та мови, який відзначається 9 листопада. Віктор Янукович пообіцяв захищати державну мову. Він відзначив, що нині, звертаючись до джерел, можна простежити гідний поваги шлях розвитку й утвердження української мови — від безсмертного Пересопницького Євангелія до мови нашої сучасності.

І вчора в Бучі надрукували перший аркуш нової редакції Пересопницького Євангелія. Перший же відомий переклад євангельського тексту на живу українську літературну мову було виконано ще в 1555—1561 роках. Саме ця книга стала тоді фактором утвердження нашої живої мови, послужила щитом у часи поширення латини на території Західної України.

На знімку: друкар Віталій Кириченко представляє першу друкарську форму нової редакції унікальної Книги.

ПОДІЇ

Однозначно зрозуміти Трудовий кодекс не можуть навіть професіонали

Не встигнувши змиритися із запланованими податковими змінами, простих українців уже почали «лякати» можливими трудовими «новаціями». З'явилися повідомлення, мовляв, шойно кодекс буде проголосовано, працювати доведеться по 12 годин на добу та ще й під відеонаглядом. Найактивніше на можливе прийняття Трудового кодексу відреагували представники профспілок. Та тільки і серед останніх одностайності немає. Вчора під час прес-конференції представники Федерації профспілок України і Національного форуму профспілок України займали кардинально протилежні позиції. Поки одні називали проект документа «виродком», інші переконували — кодекс у трудове законодавство принесе тільки плюси.

► СТОР. 6

Енергоресурсам шукають альтернативу

Учора в Києві відкрився Міжнародний інвестиційний бізнес-форум з питань енергоефективності та поновлюваної енергетики.

Міністр з питань житлово-комунального господарства України Юрій Хіврич відкрив Міжнародний інвестиційний бізнес-форум з питань енергоефективності та альтернативної енергетики, передає кореспондент ІМК.

На думку міністра, форум сприятиме вирішенню комплексних питань, основними з яких є технічне переоснащення підприємств ЖКГ, забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, розвиток комунальної галузі й поліпшення стану інженерних мереж.

► СТОР. 7

КОРОТКО

■ Громадяни України, які бажають відвідати Францію, можуть оформити шенгенську візу у Генконсульстві Чехії у Донецьку (УНІАН).

■ У Криму госпіталізовано учасницю голодовки за чесні вибори в селищі Чорноморське (УНІАН).

■ У рамках Європейського тижня якості в Україні розпочала роботу Національна виставка Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) «100 кращих товарів України» 2010 року, експозиція якої розмістилася в Українському домі (Укрінформ).

■ На виході з Дністровського лиману в Чорне море (Одеська область) сім на міліну сушова-таж «EREN» (прапор St. Kitts & Nevis) з дванадцятьма членами екіпажу і вантажем лісу (2270 тонн) (Укрінформ).

У 2011 році Україна головуватиме в Комітеті міністрів Ради Європи

Митні тарифи дисонують з європейськими

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

На початку минулого сесійного тижня парламентарії вклучили до порядку денного сесії більше десятка законопроектів. Серед них, зокрема, й проект змін до закону про митний тариф. Днями цей документ, поданий Кабінетом Міністрів і зареєстрований в апараті Верховної Ради 21 листопада, розглядали на засіданні Комітету з питань європейської інтеграції.

Зауважувалося, зокрема, що розроблено його для того, аби товарну номенклатуру нашого митного тарифу привести у відповідність до гармонізованої системи опису та кодування товарів (ГС) версії 2007 року та виконання тарифних зобов'язань, досягнутих у переговорному процесі зі вступу України до СОТ. Розроблялися ці зміни в Мінекономіки разом із Держмитслужбою.

Нині ми користуємося ГС від 2002 року, тоді як більшість країн світу, зокрема, і європейських та країн СНД, застосовують саме варіант гармонізованої системи 2007-го. Через це маємо низку ускладнень, пов'язаних із розбіжностями в товарних кодах країни-експортера та України під час оформлення продукції, що імпортується, неможливістю зіставлення митної статистики, наданої в рамках домовленостей про обмін статистичною інформацією, тощо. Ці питання постійно виникають під час переговорів з Європейським співтовариством. Зацікавленість у тому, щоб Україна привела свою нормативну базу у відповідність до останньої версії гармонізованої системи опису та кодування товарів, виявляє також і Всесвітня митна організація.

До слова, у висновку парламентського науково-експертного управління цей документ названо таким, що «має суто технічний характер». За даними ж Інформаційного управління апарату Верховної Ради, на засіданні комітету, зокрема, зазначали, що проект закону за предметом правового регулювання належить до сфер митного права та податків, включаючи непрямі, які у Європейському Союзі регулюються Регламентом Ради (ЄЕС) №2658/87 щодо тарифної та статистичної номенклатури і Спільного митного тарифу. Народні депутати зійшлися на думці, що положення законопроекту не суперечать праву ЄС та нашим зобов'язанням у рамках СОТ.

Загалом на засіданні комітету розглянули низку законопроектів на відповідність законодавству ЄС. Приміром, парламентарії підтримали й проект змін до закону про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті. Ним пропонується збільшити термін зарахування валютної виручки резидентів України при здійсненні експортно-імпортних операцій зі 180 до 360 календарних днів.

Комітет зазначив, що у Європейському Союзі питання, які належать до сфери правового регулювання законопроекту (законодавства про компанії), регулюються Рішенням Ради 94/800/ЄС про укладення від імені Європейського співтовариства, в межах його компетенції, угод, досягнутих під час Уругвайського раунду багатосторонніх переговорів. Отож цей документ, як і низка інших, отримав від Комітету з питань європейської інтеграції зелене світло.

Вл. інф.

Нам готові допомагати у спрощенні візового режиму

Як писав «Голос України» у №208 від 5 листопада, п'ятнадцяте засідання Комітету з парламентського співробітництва між Україною та Європейським Союзом завершилося виїзною частиною в Одесі.

У місті біля моря обговорювали перспективи для співпраці з Європейським Союзом у проектах регіонального розвитку цієї області, питання транскордонного співробітництва на кордонах України з Румунією та Молдовою (співробітництво у рамках регіону «Нижній Дунай»), перспективи започаткування місцевого прикордонного руху з Румунією, діяльність Місії ЄС з допомоги на українсько-молдовському кордоні (EUBAM), а також проблеми та перспективи міжнародного співробітництва у басейні річки Дунай.

«Немає сумніву, що відповіді на такі питання, як розвиток регіонів, посилення їх економічної свободи, покращення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності, усунення диспропорції соціально-економічного розвитку й покращення життя людей, повинні становити основу якісної державної стратегії регіонального розвит-

ку», — зауважив у своєму вступному слові співголова комітету від Верховної Ради Борис Тарасюк.

За результатами засідання учасники Комітету парламентського співробітництва «Україна—ЄС» прийняли заключні заяву та рекомендації.

У документі, зокрема, закликають до спільного підходу нашої країни та ЄС на шляху до процесу європейської інтеграції України. Учасники засідання наголосили на необхідності поглиблення співробітництва між Україною та ЄС у торговельно-економічній сфері як невід'ємній частині майбутньої Угоди про асоціацію та закликали обидві сторони до тісної співпраці над поглибленою та всеохоплюючою зоною вільної торгівлі. Вони також привітали прийняття Закону «Про засади функціонування ринку природного газу» та підписання протоколу про приєднання до договору про енергетичне співтовариство у Скоп'є 24 вересня 2010 року і висловили впевненість, що це посилить безпеку постачань енергоносіїв.

Окрім того, схвалено кінцеву доповідь робочої групи комітету з візової політики між Україною та ЄС, а всі держави-члени ЄС закликано «забезпечити виконання угоди про спрощення оформлення віз у найбільш повній мірі, що тільки можлива».

З приводу внутрішнього розвитку України в заключних документах зазначається, що комітет бере до уваги зміну влади після президентських виборів, створення нової більшості в парламенті та нового уряду. Водночас підкреслюється роль опозиції у забезпеченні та встановленні системи стримувань та противаг у роботі влади.

Учасники п'ятнадцятого засідання також взяли до уваги резолюцію Парламентської асамблеї Ради Європи про функціонування демократичних інституцій в Україні від 5 жовтня 2010 року та закликали українську владу врахувати її рекомендації, а також привітали готовність ПАРЕ допомогти Україні у зміцненні демократичних інституцій та утвердженні суспільства, що ґрунтується на принципах демократії, поваги до прав людини та верховенства права, повідомляє Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

ФОТОФАКТ

Помічник народного депутата Крістіна Чихун, член Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Василь Демчишен, головний консультант комітету Ольга Желтова (зліва направо) під час підготовки до засідання комітету, на якому, зокрема, розглядатиметься проект закону про внесення змін до Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Доступ до законодавчого процесу

«Голос України» продовжує публікувати матеріали, підготовлені в рамках серії статей «Ефективний доступ громадянського суспільства до законодавчого процесу» Програмою сприяння парламенту (ПСП) спільно з Асоціацією випускників Програми стажування у Верховній Раді України «Ліга інтернів».

Слухання у Верховній Раді України Частина 2 Процедура підготовки та громадськості

Хто ініціює проведення

Ініціатива щодо проведення слухань у комітеті Верховної Ради України (ВР) може виходити від:

- а) голови комітету;
- б) окремих членів комітету;
- в) працівників секретаріату комітету.

Рішення про проведення приймається на засіданні комітету

На етапі попереднього обговорення ініціативи щодо проведення слухань та уточнення теми слухань можуть відбуватись консультації комітету з об'єднаннями громадян, представниками виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.

Чи може громадськість проявити ініціативу щодо проведення слухань

Згідно із Законом України «Про звернення громадян» громадськість може вносити письмові обґрунтовані пропозиції про проведення слухань:

- керівництву Верховної Ради;
- керівництву комітету;
- окремим народним депутатам.

Інформаційні кампанії у ЗМІ також можуть бути шляхом донесення пропозиції громадськості щодо проведення слухань, наприклад, екологічного характеру.

Як обґрунтувати потребу проведення слухань

Зрозуміло, що обґрунтована ініціатива тільки сприятиме прийняттю позитивного рішення комітету що-

до проведення слухань та врахуванню побажань щодо теми слухань. Обґрунтування може містити аналітичні дослідження, здійснені громадською організацією, аналіз планів комітету щодо проведення законотворчої діяльності, рекомендації щодо законодавчої позиції, статистичну інформацію, публікації в ЗМІ, аналіз стенограм проведених слухань в минулому тощо.

Бажано, щоб ініціатива містила конкретну тему слухань або коло конкретної проблеми.

Алгоритм підготовки проведення слухань

1. Комітети приймають рішення про тему, день та час проведення слухань. У рішенні комітету про проведення слухання визначаються особи, відповідальні за організацію підготовки та проведення слухань, доповідачі з питань, що розглядатимуться, та порядок їх висвітлення в засобах масової інформації.

2. Інформація про тему, день та час проведення слухань розміщується на сайті ВР www.rada.gov.ua у розділі «Анонси» та друкується в газеті «Голос України».

3. Відповідальні консультанти комітету готують пропозиції щодо учасників слухань, листи до керівників міністерств та відомств щодо надання аналітичних матеріалів з теми слухань, надсилають запрошення до участі у слуханнях, контактують і погоджують теми доповідей з доповідачами, готують листи до структурних підрозділів Верховної Ради щодо надання і підготовки приміщення для проведення слухань, висвітлення роботи слухань у ЗМІ (інформаційне управління централізовано надсилає запрошення акредитованим у Верховній Раді журналістам), контролюють процес отримання запрошень, за наявності потреби звертаються по допомогу до представників наукових кіл, фахівців, громадськості.

Як взяти участь у слуханнях, якщо дізнався про їх проведення зі ЗМІ

Про своє бажання бути присутніми на слуханнях представники громадськості повідомляють працівників секретаріату профільного комітету за наданими в пресі або на запрошеннях адресою і телефоном. Письмове повідомлення має містити обґрунтування зацікавленості, а також список представників громадської організації для замовлення перепусток до комітетів Верховної Ради.

Якщо представники громадських організацій планують виступити із доповіддю, вони мають надати тези доповіді відповідальному консультанту.

Чи можуть громадські організації пропонувати доповідачів

Ініціатори проведення слухань — представники громадськості — можуть делегувати для участі у слуханнях доповідачів та учасників слухань (зрозуміло, за погодженням з комітетом).

Так само пропонувати доповідачів та учасників слухань можуть представники громадськості, які отримали інформацію щодо рішення комітету провести слухання на цікаву чи близьку для них тему.

Рішення щодо можливості представників громадськості виступити з доповіддю чи взяти участь у слуханнях приймаються комітетами, які проводять слухання.

Підготовка інформаційних матеріалів

Представники громадськості можуть готувати до слухань у комітетах Верховної Ради власні матеріали, які знайомлять депутатів, пресу, інших учасників з актуальними питаннями, що стосуються теми слухань.

Ініціатива щодо участі громадськості може виходити і від комітету

Представники громадськості можуть отримати від комітету запрошення взяти участь у слуханнях, виступити з визначеного питання чи надати інформацію. На письмове попереднє запрошення комітету вони зобов'язані прибути на слухання та дати роз'яснення щодо питань, які розглядаються комітетом.

Ще раз про зацікавленість громадських організацій у проведенні слухань

Активна участь громадськості в організації і проведенні слухань може стати основою для подальшої співпраці об'єднань громадян відповідно до цілей і завдань їх діяльності з комітетами залежно від предметів їх відання.

Контакти всіх структурних підрозділів Верховної Ради України можна знайти на сайті www.rada.gov.ua.

Марина РУДЕНКО,
менеджер розвитку Програми стажування,
ГО «Ліга інтернів».

► *ОДЕСА*

Подав у відставку на знак протесту

Заслужений журналіст України Анатолій Гунченко, редактор газети «Черноморский маяк», яка виходить у місті Іллічівську, подав у відставку на знак протесту проти адміністративного тиску на журналістський колектив з боку міського голови Валерія Хмельнюка.

За словами ветерана одеської журналістики, лауреата премії «Золоте перо», володаря нагороди «Зірка української журналістики» Анатолія Гунченка, в період передвиборної кампанії він одержував жорсткі вказівки від міської влади передруковувати з інших видань статті, що ганьблять честь, гідність та ділову репутацію одного з основних суперників Валерія Хмельнюка на виборах.

— Я не бажаю, — заявив Анатолій Гунченко, — щоб газету, яка належить міській громаді, влада використовувала як знаряддя боротьби з політичними суперниками. І тому йду у відставку на знак протесту проти спроб задушити свободу слова.

У «Черноморском маяке» Анатолій Гунченко пропрацював 19 років. Під його керівництвом газета з Іллічівська стала однією з найкращих в Одеській області.

Коментар

Валерій ХМЕЛЬНЮК, міський голова Іллічівська:

— Ми працювали з Анатолієм Гунченком 16 років. На моїх очах відбувалося його професійне журналістське становлення. Сьогодні він досвідчений журналіст, керував колективом газети «Черноморский маяк». Свого часу був депутатом міської ради. Міська рада й редакція ніколи не конфліктували. Тому що ми були однодумці. Більше того, коли в редактора й газети були проблеми з пома-ранчевою владою, міськрада стала на захист свого друкованого органу.

Чим пояснити його заяву, про яку йдеться? На мою думку, причина криється в тому, що Партія регіонів відмовила йому в довірі й не висунула кандидатом у депутати по мажоритарному округу. Не виключено, що журналіст образився і знайшов політичний при-тук в іншій партії. Інтереси цієї партії він спробував пропагувати на сторінках міської газети. Але газета — це не політична арена й не місце для звенення рахунків з політичними супротивниками. Про це ми й сказали редактору газети «Черноморский маяк». У відповідь він вирішив скористатися своїм конституційним правом і написав заяву про вихід на пенсію. Міцного йому здоров'я.

А найбільше інформаційне агентство півдня України «Контекст-Причорномор'я» змушене було звернутися в адміністрацію Президента України з проханням про врегулювання ситуації, що склалася в ділових взаєминах між ЗМІ й головою Одеської облдержадміністрації Едуардом Матвійчуком. Головний редактор інформагентства Олександр Осташко навів у листі до адміністрації Президента конкретні приклади хамства глави області стосовно ЗМІ, відмови в акредитації, обману журналістів і відписок у відповідь на офіційні заяви.

Заступник глави адміністрації Президента України Олег Рафальський повідомив інформагентство «Контекст-Причорномор'я», що «голови Одеської облдержадміністрації Е. Матвійчуку доручено розглянути факти, викладені в листі ЗМІ, і вжити невідкладних заходів для їх врегулювання. Також йому вказано на неприпустимість порушення законодавства України, яке регламентує діяльність ЗМІ, у тому числі в частині обмеження прав журналістів на одержання інформації про діяльність органів державної влади й об'єктивне інформування громадськості».

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Демократія — це коли результати перегонів не можна передбачити

Більшість вітчизняних експертів вважають, що середня оцінка, яку можна поставити місцевим виборам за п'ятибальною системою — незадовільно. Про це свідчать дані експертного опитування, проведеного фондом «Демократичні ініціативи», повідомила під час «круглого столу» «Місцеві вибори-2010: оцінки, проблеми, наслідки» директор фонду Ірина Бекешкіна.

Найнижчий бал отримали також формування виборчих комісій та, власне, законодавство щодо місцевих перегонів. Складаюча, яка була оцінена позитивно (понад три бали), — це якість списків виборців. Позитивом експерти вважають також велику конкуренцію між кандидатами, можливість балотуватися в мажоритарних округах та наявність громадської позиції у населення. А, на думку голови Комітету виборців України Олександра Черненка, оптимізм вселяє також і робота судів, які скасували чимало безглузвих рішень виборчих комісій.

Водночас експерти вважають, що внаслідок місцевих виборів політичний ландшафт країни зазнає істотних змін. Адже Партія регіонів отримала значну перевагу. Посилиться, на їхню думку, й авторитарні тенденції. Натомість опозиція може ослабнути. Крім того, у віддалених перспективах експерти вбачають такі ризики, як можливість остаточного встановлення авторитаризму та перемога влади на виборах лише за рахунок фальси-

фікацій. У разі, якщо це станеться, експерти припускають і можливість акцій протесту.

Утім, головний висновок, якого можна дійти за підсумками виборчої кампанії, — це необхідність зміни виборчого законодавства. У цьому переконані абсолютно всі суб'єкти виборчого процесу. Підтримав таку ідею й Президент Віктор Янукович. Принаймні робочу групу, яка напрацьовуватиме текст Виборчого кодексу, вже створено. «Те, що ініціативу створення Виборчого кодексу підтримав Президент, може стати початком кінця політизації виборчого процесу», — вважає голова правління громадської мережі «Опора» Ольга Айвазовська.

Водночас учасники «круглого столу» вважають, що до робочої групи мали б увійти також експерти з виборчого права та представники громадських організацій, які не один рік моніторять перегони. Адже виборче законодавство має бути уніфікованим, влаштовувати всіх суб'єктів виборчого процесу та відповідати міжнародним

стандартам. Проте, якщо парламентські вибори відбуватимуться у безрезні наступного року, якісно змінити закон навряд чи вдасться, вважають учасники засідання. Утім, переконані вони й у тому, що чесними вибори робить не що інше, як політична воля. Тож сподіваються, що така воля з'явиться.

У тому, що виборче законодавство потребує змін, переконаний і народний депутат від Партії регіонів Юрій Мірошніченко. «Не все було досконало, і про це ми поговоримо під час вдосконалення законодавства», — сказав парламентарій. Водночас він вважає, що навіть попри недоліки та зауваження ці вибори не позбавили нас демократії. «Адже демократія — це коли результат виборів не можна передбачити». А от зауваження щодо необхідності включення до робочої групи фахівців, як нейтральних, так і з числа опозиції, регіонал вважає цілком слушними. «Це абсолютно природно, якщо ми хочемо отримати легітимний документ, який користуватиметься довірою і який вбере в себе усі можливі заходи, які поліпшать якість виборів», — сказав він. — Тож насамперед більшість має бути в цьому зацікавлена і взяти на себе відпові-

дальність за ухвалення такого кодексу».

Крім того, депутат зауважив, що нині у парламенті перебуває декілька законопроектів щодо виборів народних депутатів. Зокрема, й документ за його авторством, до підготовки якого долучилися представники й інших парламентських фракцій, і Центральної виборчої комісії та Комітету виборців. «На жаль, поки що немає політичної волі для їх розгляду», — сказав він. Додавши водночас, що можливо, результати виборів спонукають до її появи.

Тим часом... Заступник голови Центру виборчого Андрій Магера в ефірі телеканалу ТВі заявив, що вибори-2010 були чи не найгірші починаючи з 2004 року. І головною причиною цього він вважає недосконалість закону про місцеві вибори. «Були неодноразові звернення ЦВК щодо вдосконалення, змін до виборчого законодавства, але перемогла так звана політична доцільність в залі Верховної Ради. Голос ЦВК не хочуть чути в парламенті», — сказав він. А. Магера відзначив регрес виборчого законодавства в бік минулого в найгірших його проявах та припустив, що ситуацію можна було б змінити ухваленням Виборчого кодексу.

Олена ГОРБУНОВА.

Фальшування могло бути під час підрахунку голосів

Хоч вибори до Тернопільської міської ради і проходили у спокійній обстановці, після них розгорнулися небувалі пристрасті з пікетуванням, блокуванням, госпіталізацією, прес-конференціями, відеозйомками тощо. Минулої п'ятниці міська територіальна виборча комісія оголосила переможцем серед претендентів на посаду міського голови Сергія Надала (ВО «Свобода»). На другому місці — попередній міський голова Роман Заставний («За Україну»), на третьому — Петро Гоч (Партія регіонів).

За партійними списками депутатами стали представники восьми політичних партій: «Свободи» — 11, Партії регіонів — 6, «Фронту змін» і «Нашої України» — по 3, «За Україну», Української партії, «Батьківщини» — по 2, УНП — 1.

Щодо виборів депутатів-мажоритарників, то результати оголосили по 23 округах із 30. З них сімнадцять також вибороли «свободівці». На решті семи округах у зв'язку зі скаргами на порушення під час підрахунку голосів, які, до речі, надійшли від «Свободи», Партії регіонів та інших суб'єктів виборчого процесу, мали перерахувати бюлетені. Після того, як члени ТВК розглянули скаргу представників «Свободи», їх

роботу в неділю було заблоковано, решту скарг їм розглянути не дали.

Далі події в інтерпретації новообраного міського голови Сергія Надала і членів ТВК, які дали в понеділок прес-конференції (кожна сторона окремо).

За словами Сергія Надала, під час перерахунку голосів на одній з дільниць виявлено 15 бюлетенів з подвійними позначками за кандидата від «Свободи», що дало підставу визнати їх недійсними, а його — непрохідним. Мовляв, під час підрахунку голосів на дільниці недійсних бюлетенів за цього кандидата не було. Є підозри, що підстава сталася вже у приміщенні ТВК. Тому вони звернулися до членів комісії з вимогою припинити подальший перерахунок і викликали представника прокуратури. «Свобода» наполягає, що у спірних округах, за даними паралельного підрахунку голосів, також перемогли її представники, і вимагає визнати результати виборів за протоколами дільниць з мокрими печатками. На думку свободівців, результати виборів у Тернополі має оголосити ЦВК. Ця політична сила, окрім свого голови, сподівається мати більшість і в депутатському корпусі. «У разі оголошення фальсифікованих результатів виборів, представники «Свободи» здадуть свої мандати, що зробить нечинною

У Луганську з'ясовують, хто переміг

У Луганську досі невідомо, хто сяде в крісло міського голови. Кілька днів тому, з посиланням на протоколи луганської міської виборчої комісії, прес-служба міськвиконкому заявила, що за чинного голову — регіонала Сергія Кравченка — проголосували на 21 виборця більше, ніж за його конкурента від КПУ Спиридона Кілінкарова. Команда Сергія Кравченка вважала це підставою, щоб визнати свою перемогу. Однак Спиридон Кілінкаров заявив про фальсифікацію виборів і звернувся до прокуратури. Як підтвердила керівник прес-служби прокуратури Луганської області Олександра Зайцева, було відкрито провадження у кримінальній справі стосовно фальсифікації виборів на трьох ділянках Жовтневого району обласного центру.

Луганський окружний адміністративний суд заборонив оприлюднювати ре-

зультати виборів міського голови Луганська до з'ясування підсумків повторного підрахунку голосів. Після перерахування бюлетенів у присутності працівників прокуратури з'ясувалося, що Кілінкаров отримав на 44 голоси більше, ніж це було раніше зафіксовано в протоколах районної і міської виборчих комісій. Луганський адміністративний окружний суд прийняв рішення, що зобов'язує Луганську міську територіальну виборчу комісію внести зміни до підсумкового протоколу про результати голосування за керівника міста. Якщо Луганська міська ТВК виконає рішення суду, то перевага в 23 голоси буде вже у Спиридона Кілінкарова й Луганській міській ТВК доведеться оголосити переможцем саме його. До речі, комуністи виграли вибори міського голови в сімох містах області.

Алла АНТИПОВА.

Багато шуму й... нічого

На минулий вівторок у Харкові планувався нібито грандіозний майдан. Від імені сорока громадських організацій і партії «Зелена планета» мало кому відомі новоспечені польові командири закликали харків'ян зібратися на центральній площі й висловити свою незгоду з результатами виборів харківського міського голови. На участь у мітингу заявлялося не менш як 10 тисяч осіб. Однак на міській площі зібралися втричі менше непримиренних із політичного табору партії «Батьківщина» і стільки само гав. Ось і все.

Кандидат на посаду міського голови Харкова Арсен Аваков зізнався, що мітинг не вдався і, швидше за все, не повторить майдан зразка 2004 року. Про це він заявив в інтерв'ю журналістам на мітингу «Захистимо свій вибір!». Він також нагадав, що в судах триває розгляд справ, пов'язаних з порушеннями, «але особливих ілюзій стосовно того, на чию сторону стане суд, я не маю».

Вл. інф.

Фото УНАН.

Андрій Магера нагадав, що в парламенті вже рік без розгляду перебуває проект Виборчого кодексу

ПЛАНЕТА

► *МОСКВА*

Калічать журналістів, щоб інші боялись

Побиття російського журналіста Олега Кашина викликало такий резонанс у Москві, що президент РФ Дмитро Медведев узав під особистий контроль розслідування цього злочину. Він підкреслив, що «держава повинна щонайважливіше стежити за роботою журналістів, приймати необхідні рішення в разі посягань на здоров'я, на життя журналістів більшою мірою, ніж це стосується інших випадків, з огляду на суспільну значимість журналістської праці».

У свою чергу представник ОБСЄ з питань свободи слова Дуня Міятович заявила, що «засмучена брутальним нападом на кореспондента «Коммерсанта» у Москві; російським правоохоронним органам слід було б негайно розслідувати цей та інші випадки жорстокості проти медіа». Крім того, американський держдепартамент, а також десятки журналістських і правозахисних організацій зажадали від російської влади швидкого розслідування побиття журналіста.

Нагадаємо, в Москві, біля свого будинку, жорстоко побито кореспондента газети «Коммерсант» Олега Кашина. Його били залізними прутами, камінням. Чоловікові завдано десятки тяжких травм: поламано ноги, руки, пробито череп, роздроблено й відірвано пальці рук. Журналіст четвертий день у комі, в реанімації.

За фактом нападу на журналіста порушено карну справу за статтею «замах на вбивство групою осіб». Як головний мотив злочину слідство розглядає професійну діяльність Кашина.

Факт побиття зафіксовано камерою спостереження, встановленою на під'їзді будинку, де живе Олег Кашин. Жорстокість скоєного злочинцями приголомшує, викликає шок у кожної нормальної людини.

Спілка журналістів Росії закликала до безстрокової акції на підтримку по-звір'ячому побитого журналіста «Коммерсанта». «Журналістика в нашій країні перетворилася на смертельно небезпечне заняття. Наше з вами боггузливе мовчання і безкарність злочинців перетворюють напад на працівників ЗМІ на повсякденну практику», — заявили організатори акції.

Головний редактор газети «Московский комсомолец» Павло Гусев підкреслив, що «сьогодні хтось хоче налякати журналістів»: «Злочинці не вбивають, а саме калічать журналістів, роблять усе, щоб інші журналісти злякалися».

Віктор ТИМОШЕНКО.

► *КУБА*

Рауль Кастро оголосив про проведення з'їзду партії

Кубинський лідер Рауль Кастро оголосив про проведення першого за 13 років з'їзду Комуністичної партії, повідомляє АРР.

«Ми вирішили провести в другій половині квітня 2011 року VI з'їзд Компартії, на якому буде прийнято фундаментальні рішення з модернізації економічної моделі», — заявив Рауль Кастро після зустрічі з президентом Венесуели Уго Чавесом. Про які саме зміни в економічній політиці Куби йтиметься на з'їзді, Рауль Кастро поки що не уточнив.

Після V з'їзду, котрий відбувся у жовтні 1997 року, влада Куби неодноразово переносила дату проведення чергового партійного заходу.

4 Організував сім фіктивних робочих місць, а зарплату для неіснуючих працівників перераховував своїм політичним соратникам...

Наука опановує мистецтво бізнесу

На базі Київського науково-технічного університету «КПІ» триває міжнародна конференція «Від прикладних досліджень — до підприємництва», на яку з'їхалися поділитися своїм досвідом і запозичити накопичене в нас учені та експерти з багатьох країн світу. Зокрема, із США, Нідерландів, Великої Британії, Німеччини, Росії.

Як зазначив під час відкриття віце-прем'єр-міністр України Сергій Тігіпко, лише зміцнення зв'язків між компаніями, наукою та освітою принесе вагомий результат. Тим часом учасники наголосили, що для цього має бути ефективна державна політика. Приміром,

Ганс Вімсема, професор Делфтського технічного університету з Нідерландів, поділився досвідом, як у їхній країні співпрацюють бізнес і науковці та яка роль у цьому державних інституцій. Річард Голоб, президент та головний виконавчий директор «GGA Software

Services» (США) розповів про напрацювання в даній сфері в Америці. Не менш цікавими були й доповіді представників інших держав, зокрема, Російської Федерації та Великої Британії. Йшлося також про формування компаній в університетах та наукових організаціях з метою зміцнення зв'язків з бізнесом. Одне слово, нашим ученим було дано чіткий орієнтир, як правильно комерціалізувати свої винаходи, а з бізнесом зарубіжні гості поділилися досвідом, як ефективно вивести українські нау-

кові напрацювання на внутрішній та зовнішній ринки.

У рамках конференції відбудеться семінар з управління інтелектуальною власністю. Йтиметься також про формування портфеля інтелектуальної власності, що, як зазначив напередодні голова Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації Володимир Семиноженко, дасть змогу використовувати цей портфель у подальшому в інтересах українського суспільства.

Марина КРИВДА.

ФОТОФАКТ

Фото СІНХУА Українформ.

У Нью-Йорку відбувся щорічний марафон, у якому взяли участь майже 45 тисяч осіб із понад ста країн. Один із визволених з аварійної шахти чилійських гірників подолав відстань 42 кілометри менш як за шість годин.

Учитися правильно пити чай можна все життя

Східне мистецтво чаювання стало ближчим. Днями киянам та гостям столиці пощастило побувати на справжній японській чайній церемонії. І не просто прослухати лекцію та побачити, як цей напій готують у Країні Сходу Сонця, а й самим скуштувати його. Всі чотири лекції-дегустації пройшли з аншлагом. А вражені українці понад годину не відпускали ведучу чайної церемонії.

Несподіванки посипались від самого початку. Коли всіх присутніх почали пригощати японськими солодощами. На наші цукерки чи тістечка вони абсолютно не схожі: ані за формою, ані за смаком.

— Це — живі солодощі, — розповідає ведуча церемонії, викладач курсів чайної церемонії в Українсько-японському центрі Ольга Сільницька. — Усі ці ласощі «живуть» тільки один день. Їх не можна зберігати, навіть у холодильнику.

Та й роблять їх не зі звичних нам борошна та розпушувачів, а з... квасолі. До речі, у Японії солодощі, по-перше, не мають бути надто солодкими, а по-друге, їх потрібно їсти до чаювання, а не під час.

— Солодощі повинні відтіняти смак чаю, а не завуальовувати його, — пояснює пані Сільницька.

Але що дали вела свою розповідь лектор, то більше дивувала присутніх. Отже, традиційно чайна церемонія в Японії триває 4—4,5 години. Її ще називають «Шлях чаю». Адже це не просто спільне розпиття напою, а справжній ритуал. «Чаювання починається з дороги до чаю через сад. Прохід чайним садом — дуже важливий елемент церемонії. Він сим-

волізує відхід від суєти, щоденних турбот, тривоги та неприємностей. Споглядаючи рослини та дерева в саду, гості звільняють свідомість», — каже О. Сільницька.

Після цього гості можуть уже ввійти і до самого чайного будинку. Вхід до останнього спеціально роблять вузьким і низьким. «Аби потрапити всередину, всім доведеться нахилитися. І це також символ. Мовляв, хоч би ким ти був і хоч би який статус у суспільстві займав — мусиш вклонитися. Бо на чайній церемонії усі рівні».

Та найцікавіше, все ж такі, приготування чаю. — В Японії є кілька видів чаю. Під час церемоній, як правило, готують «густий» (консистенція домашньої сметани) та «рідкий». Першого гості випивають ковток чи два. Пізніше «хазяїн» починає готувати «рідкий» чай — кожному гостю окремо. Тут значення має все: температура води, викладка вугілля і навіть кількість кроків до гостей. Заварки, в нашому звичному розумінні, немає. Адже під час церемонії п'ють сам чай (перемелену на порошок м'якоть трьох верхніх чайних листочків, з яких попередньо видалили прожилки).

— Ні, я, звісно, здогадувалась, що чай, який готують під час церемонії, інший. Але, думала, що він просто смачніший чи міцніший. Побачити ж у чашці насичено-зеленого кольору непрозору рідину з густою піркою справді, не очікувала, — ділиться враженнями від дегустації киянка Олена. Правда, щоб описати всі нюанси та тонкощі східної чайної церемонії, ні сил, ні місця не стане. Краще хоч раз побачити це на власні очі. До речі, лекції-дегустації проходили в рамках Місяця Японії в Україні, за підтримки Українсько-японського центру та Посольства Японії в Україні.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Ізраїль схвалив будівництво в Східному Єрусалимі

Міністерство внутрішніх справ Ізраїлю заявило, що країна має намір побудувати 1300 будинків для поселенців у Східному Єрусалимі, який вважається частиною території Західного берега ріки Йордан, повідомляє газета «Гаарец».

Влада планує звести 978 нових будинків у районі Східного Єрусалима Хар Хома, ще 320 з'являться в районі Рамот. Усі місця, відведені під нове житло, розташовані за межами так званої «зеленої лінії» і вважаються ООН окупованими Ізраїлем.

Екс-президентів Франції висунуто друге обвинувачення

Колишньому президенту Франції Жаку Шираку пред'явлено друге обвинувачення в махінаціях з робочими місцями в мерії Парижа, яку він очолював з 1977 до 1995 року. Про це повідомляє Bloomberg з посиланням на анонімне джерело в суді паризького передмістя Нантер, який розглядатиме справу.

Як уточнює The Canadian Press, екс-президента обвинувачують у створенні «незаконного конфлікту інтересів». На думку слідчого Жака Газо, який розпорядився передати справу до суду, Ширак організував у паризькій мерії сім фіктивних робочих місць, а зарплату для неіснуючих працівників перераховував своїм політичним соратникам.

Раніше Жаку Шираку було висунуто аналогічні обвинувачення, у яких йшлося про створення двадцяти одного фіктивного робочого місця. У вересні позивач, мерія Парижа, відкликала позов за цією справою в обмін на те, що Ширак погодився відшкодувати заподіяні місту збитки в розмірі 2,2 мільйона євро, однак судові слухання за цим обвинуваченням все одно відбудуться в березні 2011 року. Раніше повідомлялося, що коли 77-річного Жака Ширака визнають винним, йому може загрожувати тюремне ув'язнення терміном до 10 років.

Кількість людей, що загинули внаслідок епідемії холери в Гаїті, сягнула 544 осіб, більш як вісім тисяч — шпиталізовано.

Чоловік допомагає пацієнту в госпіталі Сент-Ніколас у місті Сен-Марк.

Фото Photoshot/Українформ.

ФОТОФАКТ

Інститут, де народжуються законопроекти

Документи мають узгоджуватися з положеннями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

Однією з державних установ України, яка опікується питаннями прав людини та основоположних свобод і приділяє їм значну увагу в своїй роботі, є Інститут законодавства — базовий підрозділ науково-правового забезпечення законодавчої діяльності Верховної Ради.

Діяльність інституту у зазначеній сфері зумовлена його статусом, здійснюється відповідно до Положення про нього, планів роботи на наступні роки, котрі затверджуються Головою Верховної Ради України, доручень керівництва Верховної Ради, її апарату, звернень комітетів Верховної Ради, народних депутатів України.

Основні завдання

Положенням про інститут визначено його завдання, відповідно до яких він здійснює свою діяльність також стосовно законодавчого забезпечення прав людини і громадянина згідно з міжнародними, насамперед європейськими, стандартами.

Виконання цих завдань покладено на відділи інституту: європейського права та міжнародної інтеграції; комплексних проблем державотворення; проблем розвитку національного законодавства; теорії та практики законотворчої діяльності; моніторингу ефективності законодавства. Всі вказані відділи в межах своєї компетенції залучаються до вирішення питань законодавчого забезпечення прав і свобод людини у відповідності до європейських стандартів, основою яких є Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини.

Напередодні спеціального засідання Верховної Ради з нагоди 60-ї річниці з дня підписання названої конвенції наш кореспондент побував в інституті.

В інституті запроваджено нову форму аналізу законопроектів, суть якої полягає в дослідженні блоків законопроектів, спрямованих на регулювання пріоритетних галузей суспільних відносин, та в аналізі не лише змісту зареєстрованих законопроектів, а й програмних та директивних матеріалів, історії законодавчого регулювання та стану законодавства в цій сфері, міжнародних стандартів, рекомендацій міжнародних організацій, іноземного досвіду регулювання відповідних галузей суспільних відносин. Зокрема, стосовно прав і свобод людини досліджувалися питання законодавчого забезпечення зайнятості населення; виконання Україною міжнародних зобов'язань в галузі прав людини; прав на отримання вищої освіти; прав жертв політичних репресій тощо.

Інститут бере участь у розробці проектів законів, спрямованих на законодавче забезпечення політичних, економічних, соціальних та гуманітарних прав і свобод людини і громадянина, серед яких, наприклад, можна назвати законопроекти про реабілітацію інвалідів в Україні; про концепцію державної етнопольової політики; про концепцію соціальної держави України тощо.

У практиці — конференції, «круглі столи», семіари

З метою визначення стратегії розвитку національного законодавства інститутом проводяться за участю народних де-

Олександр Копиленко.

путатів, працівників апарату Верховної Ради України, інших державних органів, провідних науковців, міжнародних експертів, представників громадськості науково-практичні конференції, «круглі столи», семіари, експертні слухання тощо. На цих заходах обговорюються актуальні питання законотворчої діяльності в різних сферах суспільних відносин і формуються відповідні рекомендації щодо її вдосконалення.

Зокрема, лише з початку цього року інститут організував і провів 15 таких заходів. З них проблемам забезпечення прав людини і громадянина були присвячені засідання «круглих столів» на теми: «Удосконалення нормативно-інституційних механізмів забезпечення ефективного розслідування скарг щодо жорстокого поводження в Україні відповідно до європейських стандартів»; «Законодавчі аспекти забезпечення виконання Указу Президента України «Про невідкладні заходи з подолання бідності» від 26 лютого 2010 р. № 274/2010»; «Конвенція ООН про права інвалідів: міжнародні зобов'язання та соціально-правова відповідальність держави» тощо.

Серед завдань інституту — підготовка науково-експертних висновків стосовно питань, що порушуються перед Конституційним Судом України. Зокрема, у контексті забезпечення прав і свобод людини та громадянина інститут готував висновки щодо конституційності: положень законів України: «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на сферу зайнятості населення»; «Про засади запобігання та протидії корупції»; «Про приватизацію державного житлового фонду»; «Про колективні договори і угоди»; «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо заборони продажу земель сільськогосподарського призначення до прийняття відповідних законодавчих актів»; «Про банки і банківську діяльність»; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» тощо.

Допомога народним депутатам

Важливим напрямом діяльності інституту є забезпечення народних депутатів науково-практичними виданнями з питань законодавчого забезпечення прав і свобод людини та громадянина. Можна назвати такі видання: «До 90-річчя українського парламентаризму: «Права громадян та національних меншин УНР»; «Відповідальність за порушення законодавства про вибори»; «Усиновлення дітей в Україні»; «Молодь в Україні: дослідження молодіжного сектору:

проблеми та перспективи»; Науково-практичний коментар Закону України «Про правовий статус закордонних українців» тощо. Принагідно зауважимо, що зазначений коментар Міністерством закордонних справ України було надіслано для практичного використання до наших посольств в державах, де проживають закордонні українці.

Унікальним для вдосконалення національного законодавства, у тому числі і про права та свободи людини і громадянина, є щорічне видання «Проблеми розвитку конституційного законодавства в Україні: збірник висновків Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії)». Збірник, зокрема, містить рекомендації цієї поважної європейської інституції, спрямовані на впровадження в законодавство України з прав та свобод людини і громадянина європейських стандартів.

Щоб була відповідність європейському праву

Основним завданням відділу європейського права та міжнародної інтеграції є науково-методичне, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Верховної Ради України з питань, що стосуються приведення законодавства України у відповідність до норм європейського права.

З цієї метою постійно здійснюється моніторинг європейського правового поля: Ради Європи та Європейського Союзу. Інститут на постійній основі здійснює щоквартальний випуск видань серії «Реферативний огляд європейського права», в якому здійснюється аналітичний огляд нормотворчої діяльності Парламентської асамблеї та Комітету міністрів Ради Європи, Європейського парламенту, Комісії та Ради ЄС, моніторинг новоприйнятого законодавства ЄС, а також рішень, ухвалених Європейським судом з прав людини за скаргами проти України. Нині вже є 15 випусків огляду. Ці огляди європейського права, що надсилаються парламентським комітетам закордонних справ та з питань євроінтеграції (за рішенням урядової наради з питань євроінтеграції від 7 лютого 2008 року зазначені огляди направляються усім органам виконавчої влади).

За розширення міжнародного співробітництва

Зусиллями Інституту законодавства проводиться значна робота з розширення міжнародного співробітництва в галузі законотворення у сфері захисту прав і свобод людини, обміну досвідом законопроектних робіт, приведення вітчизняного законодавства у відповідність з нормами та стандартами Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Міжнародної організації праці, Світової організації торгівлі, Європейського Союзу, вивчення передового досвіду зарубіжних країн у галузі законотворення тощо.

Так, інститут провів разом з Радою Європи низку заходів, спрямованих на забезпечення в Україні прав національних меншин. За сприяння інституту було проведено засідання Консультативної ради з питань ювенальної юстиції щодо проблем, пов'язаних з торгівлею дітьми, дитячою проституцією. Крім того, проведено засідання групи експертів з розробки пропозицій щодо вдосконалення законодавства з питань реформування системи ресоціалізації дітей-правопорушників.

У співробітництві з двома міжнародними організаціями — Радою Європи та Міжнародною ор-

ганізацією праці, а також Головним науково-експертним управлінням апарату Верховної Ради України, Міністерством праці та соціальної політики України інститут організував здійснення аналітичних досліджень відповідності національного законодавства нормам Європейського кодексу соціального забезпечення та відповідним конвенціям Міжнародної організації праці. Розроблено та узагальнено пропозиції щодо вдосконалення українського законодавства.

На постійній основі в рамках Консультативної ради з питань ювенальної юстиції Інститут співпрацює з Дитячим Фондом ООН (ЮНІСЕФ) в Україні. У ході засідань Консультативної ради обговорювалося питання гуманізації кримінального законодавства шляхом впровадження пробачії як заходу, альтернативного ув'язненню. Проаналізовано також законопроекти про внесення змін до законодавчих актів України з питань вдосконалення системи національного усиновлення, а також міждержавного усиновлення.

Інститут бере участь у діяльності Центру європейського публічного права в контексті спільного розгляду та опрацювання питань законодавчого забезпечення європейських інтеграційних процесів та відповідних намірів України. У співпраці з центром заплановано здійснити дослідження відповідності вітчизняного законодавства законодавству Європейського Союзу у галузі прав споживачів тощо.

Ще є над чим працювати

Підсумовуючи розповідь про Інститут законодавства, його директор Олександр Копиленко наголосив:

— В Україні сформовано законодавчу базу з питань прав і свобод людини і громадянина. Водночас моніторинг чинного законодавства свідчить: нам ще є над чим працювати, щоб досягти повної відповідності Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини. Це підтверджує, зокрема, значна кількість звернень громадян нашої держави до Європейського Суду з прав людини.

Законопроекти, що вносяться на розгляд парламенту, мають повною мірою узгоджуватися з положеннями зазначеної конвенції.

Значну увагу слід також приділити вдосконаленню механізму реалізації проголошених прав і свобод людини.

Розв'язання зазначених проблем сприятиме подальшому поліпшенню законодавчого забезпечення реалізації прав і свобод в Україні у відповідності до вимог Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини.

Підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: (зліва направо) в. о. заступника Представника Генерального секретаря Ради Європи Олександр Павличенко, представник Ради Європи Божена Маланчук, керівник програми, адміністратор Генерального директорату Ради Європи з прав людини та правових питань Артасеш Мелікян, заступник директора Інституту законодавства Верховної Ради України Сергій Бритченко.

Одягали протигаз і били кодексом по голові

Найбільше скарг громадян України проти нашої держави до Європейського суду з прав людини стосуються жорстокого поводження під час арешту та в місцях позбавлення волі. Проте Європейський суд приймає до розгляду лише 5% від усіх поданих заяв. Про це йшлося на всеукраїнській конференції «Розслідування скарг щодо жорстокого поводження в Україні: вдосконалення правового регулювання та інституційного забезпечення на основі європейських стандартів», яку провів Інститут законодавства Верховної Ради за сприяння Європейського Союзу та Ради Європи. «Найтрадиційніші скарги — про порушення статті 3 Європейської конвенції з прав людини (заборона катувань та нелюдського поводження), про те, як «вибивалися» зізнання правоохоронцями, — одягали протигаз, перекривали повітря, запускали туди цигарковий дим, підключали до електроструму, підвішували на вішалку для одягу і били кодексом по голові, а також про нелюдські умови утримання засуджених, — розповіла працівник секретаріату Європейського суду з прав людини, український юрист Ольга Дмитренко. — Щодо порушення цієї статті винесено 50 рішень суду. Але обґрунтованих скарг надходить мало, бо люди бояться скаржитися і треба мати медичні докази. Інколи свідчення заявника важко перевірити». Прикметно, що і в перших скаргах проти України до Європейського суду після ратифікації нашою державою Європейської конвенції в 1995 році, й нині йдеться про численні порушення в місцях позбавлення волі. Водночас українці ще погано розуміють, які справи може приймати до розгляду Європейський суд, здебільшого розглядаючи його як суд вищої інстанції. Тоді як суд може взяти лише за ту справу, яка пройшла всі інстанції в рідній державі. За словами О. Дмитренко, до Європейського суду в Страсбурзі скаржаться навіть на те, що... сусід не там поставив паркан.

Юліана ШЕВЧУК.

Коментар

Еліна ШИШКІНА, народний депутат України:
— *Законодавство у сфері захисту прав людини — надзвичайно недосконале, досі діє Кримінально-процесуальний кодекс, ухвалений ще в радянські часи, тому питання про ухвалення нової редакції КПК має стояти першим на порядку денному парламенту. Окрім того, викликає занепокоєння практика щодо виконання КПК. Права людей порушуються з моменту затримання — протокол про затримання складається не одразу, як цього вимагає кодекс, а через 10—20 годин чи навіть дві-три доби. За цей час людина повністю безправна, не має права на адвоката (хоча це право гарантується законом про міліцію), на незалежного лікаря. За 24 години шляхом побиття, катувань можна «випити» зізнання навіть у... вбивстві Роберта Кеннеді. Багато правових позицій Європейського суду з прав людини не імплементовані у вітчизняне законодавство.*

Антимонопольний комітет представляє Україну на 6-й Оглядовій конференції з питань конкурентної політики та законодавства, що триває у Женеві під егідою Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), *повідомляє прес-служба АМКУ*

Для стабілізації цін на цукор, у разі потреби, держава вийде з товарними інтервенціями, для чого Аграрний фонд розпочав закупівлі солодких кристалів у держрезерв, *повідомив міністр аграрної політики України Микола ПРИСЯЖНЮК*

У НОМЕР

► ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

Навчатимуть сидіти рівно

У навчальних закладах області впроваджують програму «Дніпропетровський стандарт охорони здоров'я».

Вона передбачає просвітницьку роботу задля профілактики найбільш поширених серед школярів захворювань — сколіозу, гастриту, зниження зору. Якщо порівняти показники захворюваності на сколіоз у дошкільнят і учнів, то виходить, що протягом навчання вони погіршуються у 5—10 разів. У структурі захворювань на першому місці сколіоз (26 відсотків), на другому — порушення гостроти зору (16%), далі йдуть гастропатології, надмірна вага тощо.

За словами голови облдержадміністрації Олександра Вілкула, згідно з програмою, у загальноосвітніх школах та інтернатах запроваджуються спеціальні просвітницькі уроки та лекції, до яких залучатимуть медиків. Одночасно поліпшуватиметься й забезпечення школярів належною медичною допомогою.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

► ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

На міжнародній трасі відкрили нову розв'язку

Відкрито рух на транспортній розв'язці на 152-му кілометрі автодороги Київ — Чоп.

Це значно підвищить безпеку та гарантуватиме безперервний рух машин, поліпшить стан міжнародного транспортного коридору Берлін — Вроцлав — Львів — Київ. Очікується, що інтенсивність руху у зоні розв'язки зросте до понад 18 тисяч автомобілів за добу. Вартість реалізації цього проекту — вісім з половиною мільйонів євро. На будівництві працювали як наші співвітчизники, так і іноземці. Верхні шари «дорожнього одягу» укладено з щебенево-мастикового асфальтобетону, а для дорожньої розмітки використано сучасні матеріали. Підприємством була турецька фірма «Гюльсан».

Олексій КАВУН.

► РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

Акти на землю видають знову

Відновлено фінансування безплатного оформлення та видачі державних актів на землю — Держказначейство розблокувало рахунки на оплату виконання цих робіт.

Відтак до кінця року майже 10 тисяч жителів Рівненщини зможуть отримати документи на свій наділ. Торік територіальними органами Держкомзему в області зареєстровано понад 80 тисяч заяв на безплатне оформлення та видачу державних актів на право власності на ділянки. На виконання цих робіт укладено 72 100 договорів. Втім, за ними, повідомляє прес-служба ОДА, виготовлено лише 26 500 технічних документаций.

Олександра ЮРКОВА.

Репетиція тестів

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Дізнатися про подробиці реєстрації на пробне тестування та його доцільність у центральному офісі Українського центру оцінювання якості освіти нам не вдалося. Там повідомили, що цією інформацією краще володіють у регіонах. Тож по детальну інформацію «Голос України» звернувся до директора Івано-Франківського регіонального центру оцінювання Богдана Томенчука.

Він повідомив, що досвід попередніх років засвідчує: кращі результати під час ЗНО показують абітурієнти тих міст та районів, у яких був вищий відсоток участі випускників у пробному тестуванні. Торік у регіоні цією можливістю скористалося 49% потенційних учасників тестування. Це — найвищий показник в Україні. Така підготовка зробила своє. Якщо раніше за так званою картою освіченості Івано-Франківська область пленталася у хвості, то за результатами тестування минулого року з багатьох предметів увійшла до десятки, а то й п'ятірки лідерів, відчутно підтяглася з географії, а з біології навіть вийшла на перше місце.

За словами Богдана Томенчука, шойно пройшла апробація тестових завдань, подібні до яких планується використовувати під час ЗНО. «Піддослідними» стали студенти-першокурсники вишів області. Ме-

НАША ДОВІДКА

Пробне тестування відбудеться у квітні 2011 року:

2 квітня 2011 року: українська мова та література, іноземна мова (англійська, німецька, французька або іспанська), біологія, фізика

9 квітня 2011 року: історія України, математика, географія, біологія, хімія, російська мова

та апробації — оцінити ступінь складності та якості тестових завдань.

До речі, подорожчання пробних тестів, на думку директора Івано-Франківського регіонального центру оцінювання якості освіти, є незначним.

— Репетитор за годину бере більше, — розповідає Богдан Томенчук. — А ми протягом трьох годин ознайомлюємо майбутніх учасників тестування з процедурою проведення ЗНО, предметними тестами, зміст, складність, форми завдань яких визначено специфікаціями 2011 року.

До слова, реєстрація учасників зовнішнього незалежного оцінювання розпочнеться по всій Україні одночасно — 15 грудня 2010 року. До існуючих раніше предметів тестування цього року додасться російська мова. Змін зазнає і процедура реєстрації учасників. Тепер, за словами Богдана Томенчука, вона буде «суто індивідуальною» і відбуватиметься за схемою «Інтернет плюс пошта». Абітурієнт має зайти в інтернет на сайт центру, самостійно заповнити відповідну анкету, роздруку-

вати її і разом з фотографією, копіями документів, що посвідчують особу та освіту, поштою надіслати їх до регіонального центру. У разі відсутності доступу до глобальної мережі можна буде скористатися дисками з програмою реєстрації, які центр надасть усім загальноосвітнім навчальним закладам.

— Зі школами, профтехучилищами, коледжами нам працювати просто, — зауважив директор центру. — Проте є 30% потенційних абітурієнтів, які мають право навчатися у вишах, але вже не є школярами. Тому ми й розгортаємо широку інформаційну кампанію в пресі, на радіо і телебаченні.

Результати пробного тестування визначаються учасниками самостійно після виконання всіх завдань. Для цього вони отримують інформацію з правильними відповідями.

Дарина НАЗАРЧУК.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Однозначно зрозуміти Трудовий кодекс не можуть навіть професіонали

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Щодо тривалості робочого часу, то, на превеликий жаль, зараз говориться не істина. Розмови точаться довкола проблеми, якої насправді немає, — каже Валентина Позинич, завідувач відділу експертиз юридичного департаменту ФПУ. — Почнемо з того, що робочий час у нашій державі вимірюється не щоденною тривалістю робочого дня, а тривалістю робочого тижня (40 годин). Для деяких категорій працівників ця тривалість менша. А на певних виробництвах може встановлюватися роботодавцем, за погодженням із працівниками, так званий фіксований облік робочого часу. Це означає, що визначається не щоденна тривалість роботи, а тривалість робочого місяця (160—168 годин, залежно від кількості робочих днів).

Приміром, людина може один день працювати 24 години, а потім дві доби відпочивати. Головне, мовляв, щоб не перевищувалися уже згадувані 160 годин.

А от Мирослав Якібчук, голова НФПУ, запевняє: норми Трудового кодексу виписані настільки нечітко, що їх можна трактувати по-різному. До того ж, мовляв, потрібно враховувати національну ментальність: якщо

щось суворо не забороняють, отже — дозволяють.

— Сьогоднішнє трудове законодавство права працівників захищає значно краще, ніж це робитиме Трудовий кодекс, — каже пан Якібчук. — Усі говорять про паритетність сторін, забуваючи, що роботодавці, як такі, вже перебувають у кращому становищі. Тому наймані працівники повинні мати більше прав. І останнє потрібно чітко закріпити законодавством. Ми розуміємо, що не може бути ідеального закону. Але в запропонованому проекті кодексу пунктів, з якими ми не згодні, — занадто багато. Тут, буцімто, і можливість подовження робочого часу, і введення відеоспостереження, і полегшення процедури звільнення (у тому числі й попри незгоду профспілки) тощо. А ще — дуже багато неточностей. Та головна хіба проекту документа в тому, що прочитати і однозначно зрозуміти кодекс не під силу навіть усім професіоналам (учорашня прес-конференція тому підтвердження). Виходить, простим українцям потрібно терміново закінчувати юридичні курси, аби зрозуміти, за якими правилами вони працюватимуть.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

ФОТОФАКТ

На столичному майдані Незалежності відбулася репетиція каліграфічно-хорово-вогняного дійства «Відчуй смак рідної мови».

Фото Олександра КЛИМЕНКА

Поменшало безробітних та робочої сили

За підсумками десяти місяців цього року, в краї стало менше безробітних та знизилася борги із заробітної плати. Якщо на початку економічної кризи в області нараховувалося 69 тисяч безробітних, то зараз їх кількість скоротилася більш ніж удвічі — до 32,6 тисячі. На одну вакансію претендує в середньому 3—4 особи. «З одного боку, в нас менше безробітних, але менше і взагалі робочої сили. І є дефіцит у цьому плані, — зазначив голова обласної державної адміністрації Анатолій Близнюк. — Тему невідповідності між запитом ринку праці та профілем фахівців, яких випускає вуз, ми серйозно розглядатимемо і залучатимемо громадськість. Роботодавці повинні впроваджувати ідеологію соціальних гарантій для своїх працівників, яких бояться втратити».

Обсяги виробництва в області, порівняно з минулим роком, зросли на 13,7 відсотка. Зростання продемонстрували всі галузі, крім вугільної, яка знизилася видобуток. Середня заробітна плата становить 2446 гривень, середня пенсія — 1319 гривень. Збільшується відсоток людей, які отримують зарплату, вищу за тисячу гривень.

Анатолій Близнюк додав: у регіоні спостерігається приріст інвестицій, хоча Донецчина й не посідає за цим показником перших місць. «Оцінку потрібно давати комплексну, — пояснив керівник області. — Коли ми кажемо, що за рівнем соціально-економічного розвитку перебуваємо не на дуже високих місцях (зараз — приблизно на дванадцятому серед областей), то повинні враховувати особливості регіону. Виробництво — на першому місці, заробітна плата — на першому місці, і 38 відсотків усіх екологічних викидів — це наші показники. Якщо підсумувати все, то де ми будемо? Приблизно посередні. Доти, доки в нас повітря не буде таке, як у Карпатах, ніколи ми за сумарними, комплексними показниками не станемо першими. А інші регіони, не маючи промисловості, маючи нормальну екологію, збільшивши на три копійки зарплату, будуть на першому місці».

Ліна КУЩ.

Донецька область.

**«Клас майбутнього»
відкриє обрії**

У Підволочиській гімназії імені Івана Франка відкрито «Клас майбутнього». По суті, це аудиторія, оснащена сучасною технікою, новими меблями. Гімназисти мають чудові умови не лише для навчання, а й науково-дослідницьких робіт. У ньому встановлено портативний комп'ютер «NOVA 5000». Це комп'ютерна лабораторна станція, спеціально запрограмована на вивчення природничо-математичних наук. Програмне забезпечення дає змогу збирати та обробляти дані, готувати звіти з використанням мультимедійних засобів і ще багато чого. Відкриваючи «Клас майбутнього», голова Тернопільської облдержадміністрації Михайло Цимбалюк сказав, що влада зацікавлена у тому, щоб в області було якомога більше освітніх закладів, які можна назвати «школами майбутнього»: зі спеціалізованими класами, комп'ютерною технікою, швидкісним Інтернетом, спортивними майданчиками, басейнами. Нині такі проекти реалізуються у селах Скориках Підволочиського, Васильківцях Гусятинського, Синькові та Устечку Заліщицького районів. Влада зуміла залучити до цієї справи місцевих інвесторів.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

**Профорієнтаційні
термінали з'явилися
у сільських школах**

Школярі у селах Довжок, Слобідка-Рихтівська та Оринин, що в Кам'янець-Подільському районі, відтепер зможуть отримувати інформацію про будь-яку професію, її потребуваність, навчальні заклади, працевлаштування просто в стінах рідної школи. У рамках проекту, розробленого Державним центром зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України, в їхніх школах встановлено профорієнтаційні термінали, що забезпечують інформативність, доступність, мобільність, гнучкість та привабливість профорієнтаційних послуг для молоді. Термінал — це молодіжний профорієнтаційний інтернет-портал, доступ до якого здійснюється через спеціальні електронні пристрої (тач-скріни), які розташовуються безпосередньо у навчальних закладах. Працює він в автоматичному режимі та має можливість актуалізації інформації в режимі оп-ліне через мобільний Інтернет. Користувачами терміналу є не тільки школярі, а й педагоги, батьки. Працівники служби зайнятості впевнені, що ця новинка дозволить молоді зробити свідомий вибір професії та успішно розпочати трудову біографію.

Віра ШПИЛЬОВА.

**Жорстокі «забави»
з летальним кінцем**

У мікрорайоні «Ювілейний» поблизу дитячого садка перехожі знайшли мертвого чоловіка і повідомили про це у міліцію. 39-річний рівнянин Михайло К., який працював вантажником на ринку, помер від численних тілесних ушкоджень, вважають експерти. Правоохоронці з'ясували, що чоловіка по-звірчачому побили троє п'ятнадцятирічних підлітків (один із них школяр, двоє — вчаться в технікумі), які жили в одному дворі з потерпілим. Приводом для конфлікту стало те, що юнаки попросили у сусіда цигарку. А коли той її не дав, збили Михайла К. з ніг і почали жорстоко бити. Били спочатку у під'їзді, потім у дворі біля контейнерів із сміттям навіть коли «жертва» уже непритомніла. А коли «натішилися», відтягнули бездиханне тіло до дитячого садка. Ця подія викликала у місті великий резонанс — лідія дивуються, звідки стільки жорстокості у підлітків.

Олександра ЮРКОВА.

Енергоресурсам шукають альтернативу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У його рамках відбудуться VI Міжнародний конгрес «Інституціональні і технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства»; Національна спеціалізована виставка «Енергоефективність-2010»; VIII Міжнародна спеціалізована виставка «Комунтех-2010» і VIII Міжнародний водний форум «Aqua Ukraine-2010». У виставкових заходах беруть активну участь представники наукових установ, фірм, комунальних компаній. Свою продукцію представлять близько 300 провідних підприємств із 21 країни світу.

Директор Національної агенції України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів Микола Пашкевич вважає, що до 2030 року Україна матиме на своєму балансі не менш як 30 відсотків поновлюваної енергії. «Ті плани, які намітив уряд у сфері енергоефективності та поновлюваної енергетики, дадуть результати вже в найближчі рік-два, і ті плани, які ми розробляємо нині на подальшу перспективу аж до 2030 року, — це мати в балансі країни як мінімум 30 відсотків поновлюваної енергетики», — зазначив Микола Пашкевич.

Він повідомив про намір інвесторів уже наступного року вкласти близько 400 мільйонів

євро в пілотні національні проекти на розробку сонячних і вітрових парків. Було розглянуто майже 170 пропозицій у сфері поновлюваної енергії й відібрано перші 7 проектів, які визначено як національні.

Однак незалежний експерт із питань енергетики Володимир Саприкін вважає, що нині немає гострої потреби впроваджувати систему альтернативних джерел енергії. Таку думку він висловив днями в коментарі ІМК.

— На сьогодні ціна на енергію для більшості громадян все-таки є прийнятною. І, з одного боку, немає рації впроваджувати у значних обсягах, наприклад, ті-таки вітряки або сонячні батареї, а з другого — не створено інфраструктуру для їхнього впровадження, — вважає експерт.

На його думку, потрібен час, щоб зелена енергетика справді стала прибутковим бізнесом. Мовляв, «це треба розбудовувати, передусім це має робити уряд».

Фото Олександра КОСМАЧА (Укрінформ).

Віце-президент Агенції з поновлюваної енергетики Андрій Конеченков каже, що близько 60 відсотків усіх інвестицій у світову енергетику вкладається саме в альтернативні її джерела.

— У світі процес розпочався після нафтової кризи 1973 року. В Україні сьогодні ініціатива впровадження енергозберігаючих технологій іде не зверху, а знизу. Але для розвитку енергетичного сектору потрібна ініціатива дер-

жави: щоб ухвалювалися відповідні закони, уведилися пільгові податки, — певен співрозмовник.

Групою міжнародних громадських організацій і Агенцією з поновлюваної енергетики розроблена стратегія до 2050 року. Підраховано, що до цього часу економічно можливо досягнути до 50 відсотків енергозабезпечення України за рахунок альтернативних джерел.

Ольга ВІТЕР.

У Нікітському ботанічному саду проходить бал хризантем

У Нікітському ботанічному саду відбувається бал хризантем, на якому представлено 28 тисяч рослин. Першого тижня його відвідали більш як дві тисячі осіб.

За словами наукового співробітника відділу дендрології та квітникарства саду Наталі Смикової, цього року на виставочній ділянці представлено 130 великоквіткових і 170 дрібноквіткових хризантем європейської, азійської, американської селекції.

«Висаджено на п'ять тисяч рослин більше, ніж торік», — сказала науковий співробітник. І наголосила, що на виставці представлено 20 нових сортів селекції саду й найчастіше на ній зустрічаються жовті, червоні, білі, бузкові, лілові квіти. «Королевою нинішнього балу став сорт «Рефлекс» англійської селекції — хризантема кулястої форми. Кулясті хризантеми після тривалого забуття вертаються в моду. Найбільшу популярність

вони мають в Англії та Німеччині», — розповіла співробітниця ботсаду. Вона повідомила, що на цей час не всі сорти хризантем розцвіли. Масове цвітіння очікується найближчими днями: «Якщо дозволять погодні умови, виставка може працювати до кінця листопада». А найчастіше відвідують бал хризантем жителі Києва, Харкова та Львова.

Георгій ВЕРБЕС.

Крим.

«Діти війни» воюють у судах

Мешканці Івано-Франківська, що мають статус «дітей війни», стали масово звертатися до міського суду із позовами про захист їхніх прав.

Людей обурює, що їм не виплачують надбавку до пенсії, яка передбачена Законом України «Про соціальний захист дітей війни», прийнятим у 2005 році. У місті проживає 12 тисяч громадян з таким статусом. Щодня до суду з позовами приходять 300 і більше осіб, а прийняти документи працівники можуть від сили у 100—150. Немолоді позивачі товпляться у коридорах будинку правосуддя і буквально паралізували роботу цієї установи. Тож працівники суду звернулися до них із проханням надсилати документи поштою або вкидати у скриньки, що встановлені у приміщенні суду, щоб у такий спосіб зберегти і їм, і собі час і сили.

Дарина НАЗАРЧУК.

Проекти є. Знайшлись би інвестори...

У Луганську готуються до першого міжнародного інвестиційного форуму. Тут планують не тільки презентацію проектів, а й обговорення перспектив співробітництва між інвесторами та чиновниками регіону.

За словами першого заступника голови Луганської облдержадміністрації Едуарда Лозовського, в області вже підготовлено шість ділянок для створення на них промислових

парків, а крім того, розроблено близько 50 проектів, які чекають інвестування. Найважливіший з них, на думку Едуарда Лозовського, передбачає очищення і транспортування води з північної частини області в південну. Крім того, комунальні установи продовжують роботу з децентралізації теплопостачання й переходу на альтернативні джерела енергії.

Алла АНТИПОВА.

Стрибнув із 30-метрової висоти і не розбився

Покінчити життя самогубством вирішив 25-річний мешканець Донецька. Для цього чоловік задерся на димохідну трубу котельної висотою близько 30 метрів.

На місце пригоди, де зібралися родичі молодика та перехожі, прибули міліція, рятувальники та бригада «швидкої допомоги». Очевидці стверджують, що самогубець мовчки стояв на самому верху труби, тримаючись за ско-

би. Знизу йому кричали: «Не стрибай!» Проте на умовляння нещасний не реагував. Рятувальники тим часом підігнали до труби машину із пожежною драбиною, і співробітник МНС почав підніматися нагору. В цей мо-

мент молодий чоловік нарешті наважився: відсунувся далі від пожежника, повернувся спиною до натовпу та стрибнув. І... не розбився. Упавши із шаленої висоти, самогубець залишився живий: люди внизу вчасно зорієнтувалися, спорудили із матраців щось на зразок рятувальної ковдри та впіймали невдачу, який

ФОТОФАКТ

До участі в VI Всеукраїнському фестивалі-концерті народного хорового мистецтва, що триватиме 19—20 листопада у Києві, готується й студентський хор Миколаївської філії Київського національного університету культури та мистецтв.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Україна як експеримент пропонуватиме для жителів прикордонних територій спеціальні картки, які дозволять за лічені секунди спеціальним обладнанням ідентифікувати особу, *повідомив голова Харківської облдержадміністрації Михайло Добкін*

Після 20 листопада до Києва надійде 30—40 одиниць сучасної снігоприбиральної техніки із Софії, щодо якої нині триває заключний етап переговорів, *заявив перший заступник голови КМДА Олександр ПОПОВ*

Майже, як у місті

ОТАК І ЖИВЕМО!

На Чернігівщині дедалі більшає сіл, мешканці яких за прикладом городян облаштовують свої будинки каналізацією, душовими кабінками, ваннами. Своєрідна мода на ці «принади» міського життя набуває поширення в останні чотири–п'ять років.

Здавалося б, сільський побут дуже прив'язаний до традиційного укладу господарювання та відпочинку. І він доволі залежний від щоденної важкої праці, переважно у власному господарстві. Селянам завжди, особливо навесні, влітку, восени, катастрофічно не вистачає часу, аби «закрити» усі справи, пов'язані з доглядом за худобою, за вирощуваннями городини тощо. Але водночас у багатьох родинах, які у трудах зуміли набрати певну суму, прагнуть витратити її на те, щоб наблизити свій рівень життя до міського.

Родина Ситників з Данилівки має невеликі заробітки. Наталія працює заготовачем, а Станіслав — водієм у кооперативі, що розраховується з працюючими здебільшого послугами, сіном. Проте сім'я націлилася кардинально змінити свій побут на краще. Тримують корову, декілька поросят, садять багато картоплі. І завдяки цьому, попри труднощі, їм вдалося «наблизитися до міста». Багато їхніх ровесників тісняться в Чернігові з дітьми у невеличких квартирах. Ситники ж позбулися таких незручностей і мають доволі пристойні умови проживання.

— З нашими фінансами все одразу зробити неможливо, — каже Наталія. — Але за три роки уже дещо маємо. Першого року облаштували ванну кімнату з пральною машиною. Другого — зробили коридор. А нині впорядковуємо кухню. Ось продали картоплю і купили кухонний гарнітур «Аліна».

Далі господиня гордо додає: — А як сюди вийшла заміж, то у цій веранді не було ні стелі, ні підлоги. Це все зроблено за моїм проектом.

Помешкання у Ситників газифіковане. Вода подається з колодязя насосом. Фактично молода родина має ті самі зручності, що й мешканці міських квартир.

Приваблює облаштування помешкання, зроблене жителькою Локнистого Людмилою Пищик. Не в кожній міській квартирі таке побачиш! Ванна, коридор, кухня зі смаком обкладені плиткою. У кімнатах — дорогі, сучасні меблі, шпалери. Таке враження, що у Локнистому живе якась крута жінка-бізнесменша.

— А насправді я безробітна, — сміється Людмила. Хоча «безробітною» її можна назвати умовно. Має своє господарство, вирощує на 250 (!) кушах смородину, а ще — малину. Продає

У Людмили Пищик удома є такі самі зручності, як у городян.

ягоди — і від того має стабільну копітку.

— Я туалет у хаті, ванну, кухню зробила за п'ять років, — хвалиться. — І це без чоловіка!

У неї щодня вдома гаряча і холодна вода, затишно, красиво. А у дворі — чудовий фруктовий сад.

У селі Дягові сьогодні водопровід мають 57 родин, каналізацію — 42. Тобто остання цифра свідчить про те, що людям узимку не треба бігати у ту-

алет надворі. Сільський будинок Шамруків з цього села має всі зручності: теплий туалет, ванну, пральну машину.

Павло Шамрук, господар помешкання, обклав стіни сайдингом, красивою плиткою. Над дахом будинку дві тарілки-антени, що дає змогу приймати більше ста телевізійних програм. До речі, такі антени у селі — майже через двір. І це є доброю прикметою сільського сьогодення.

Поліщуки, орієнтуючись на міські стандарти побуту, дедалі більше власних коштів вкладають на полегшення умов проживання, поліпшення оселі.

Спочатку у селах з'являються «першопрохідці» у цьому. А потім сусіди, друзі переконуються, що за певних зусиль і вони можуть зробити таке саме вдома.

Зрозуміло, відсоток поліпшеного життя ще невисокий. Але він засвідчує позитивну тенденцію на Чернігівщині. Завдяки їй є надія, що більше молоді залишатиметься у селах.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Коментар начальника головного управління статистики в Чернігівській області Діни Ашихміної:

— *Обладнаність сільського житла різними видами благоустрою впродовж декількох років має стійку тенденцію до зростання. Зокрема, водопроводом нині обладнано 9,9 відсотка загальної площі сільських помешкань проти 9,4 відсотка на початок 2009 року, каналізацією — 8 проти 7,5 відсотка минулого року, центральним опаленням — 28,5 проти 27,1 відсотка, гарячим водопостачанням — 2,1 проти 1,9 відсотка та ваннами — 6,9 проти 6,4 відсотка. Природним газом забезпечено, як і на початку 2009 року, 78,3 відсотка загальної площі житлових будинків на селі.*

* ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА * ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА * ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА *

Те, що наркотики — зло і з ними потрібно боротися всім, знає навіть першокласник. Але так само відомо й інше: поки ця проблема не зачепила когось особисто, дуже часто ми залишаємось байдужі до неї. Щось схоже спостерігається і в різних відомствах, чий безпосередній обов'язок — побороти біду. З одного боку, спеціальні підрозділи не перестають звітувати про перемоги на цьому фронті. З другого, зло так і залишається нездоланим. То що ж заважає зробити цю боротьбу справді дієвою та ефективною? І чи можна взагалі здолати одвічний порок?

Коли медицина потурає

— У Хмельницькій області лише офіційно зареєстровано понад три тисячі наркозалежних. Це за міліцейськими даними. А за інформацією закладів охорони здоров'я, маємо на тисячу наркоманів менше, констатує факт перший заступник прокурора області Валентин Твердохліб. — Та навіть незважаючи на такі значні розбіжності, вважаю, що ні та, ні та цифра не показує реального стану. Приблизно на чотириста подолян припадає один наркозалежний, і хвороба постійно розростається. Тільки цього року на облік поставлено майже тридцять дітей, які епізодично вживають наркотики. Серед них є кілька, що вже зробили діагноз «наркоманія». Тож прокуратура зацікавилась: чому виникає така розбіжність? А водночас — як зак-

лади охорони здоров'я та правоохоронні органи дотримуються законодавства про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори?

Картинка намалювалася не дуже симпатична. З'ясувалося,

Це вам, бабусю, за коноплі!

не така це вже велика проблема — розшукати і придбати наркотик. А як може бути інакше, коли, наприклад, в Деражнянській райлікарні в історіях хвороб деяких пацієнтів у листках призначень відмічено більшу кількість введення психотропних ліків, ніж записано в історіях хвороб.

В Ярмолинецькій ЦРЛ взагалі півроку не перевіряли наявність наркотичних ліків та їх залишків. То про який контроль може йтися? В одній із аптек Кам'янка-Подільського психотропний препарат фенobarbital перебував узагалі поза обліком, без сертифіката та належного висновку з якості. І навіть в обласному наркодиспансері знайшли спеціальні рецептурні бланки для виписування наркотичних і психотропних лікарських засобів, які

чомусь зберігалися там ще з минулого року.

Формально в всіх цих випадках пояснення схожі: хтось забув, хтось був не дуже уважний. А в результаті психотропні речовини вільно гуляли по руках. Та інколи траплялися просто кричущі порушення. Лікар-нарколог поліклініки Славутської центральної лікарні видав пацієнтці довідку про те, що вона на диспансерному обліку в лікаря-нарколога не перебуває, хоча насправді вона вже п'ять років була під контролем саме нарколога.

Навіть із цих окремих фактів зрозуміло, що боротьба з важкою недугою швидше умовна, ніж реальна. Але що дивуватися, коли упродовж двох останніх років заходи з профілактики та лікування наркозхворювань із місцевих бюджетів просто не фінансували. А розроблені державні та місцеві програми мають здебільшого декларативний характер, бо органи виконавчої влади питання виділення коштів навіть не ініціювали.

Пояснення і тут є: місцеві бюджети настільки бідні, що просто не мають звідки взяти кошти ще й на це. До того ж спрацьовує стандартне мислення: краще бідним та справді хворим допомогти, ніж ще й на наркоманів працювати. Тож

зادля попередження шкідливих звичок та профілактики туберкульозу, СНІДу, наркоманії, тютюнопаління в обласний бюджет заклали аж 35 тисяч гривень. Та й це — на зовнішню соціальну рекламу та інформаційні матеріали. Але, як вважають прокурори, така витрата коштів безглузда, бо згадана інформація просто не розповсюджується.

А правоохоронці — в підручних

Хто, скажімо, не знає, що в тюрмах можна знайти все — навіть наркотики. Звідки вони там беруться? Наївне запитання.

— У виправних колоніях та слідчому ізоляторі зареєстровано не один випадок, коли ув'язненим та засудженим до позбавлення волі намагалися передати наркотичні засоби, — продовжує розмову Валентин Твердохліб. — І найприкріше те, що робилися це за участі правоохоронців.

Так, молодший інспектор Шепетівської виправної колонії проніс на територію установи канабіс. Для чого? Зрозуміло, для того, щоб підзаробити на ув'язнених. Щоправда, в цьому разі «заробив» лише вирок суду та п'ятирічне позбавлення волі.

Але хіба цей та ще чотири подібні факти, за якими порушено кримінальні справи, змо-

Під «Крилами ангела» діти з ДЦП почуваються захищеними

МИЛОСЕРДЯ

До настання холодів під Тернополем з’явиться критий манеж. Найбільше зрадіють цьому діти, хворі на дитячий церебральний параліч. Досі вони могли кататися на своєму конику лише теплої пори року, а тепер і в негоду, і взимку. Адже вони не просто їздять верхи — лікуються.

Два роки тому на базі дочірнього підприємства «Західконеплементру» з ініціативи батьків дітей, хворих на дитячий церебральний параліч, створено центр лікувальної верхової їзди (іпотерапії). З середини квітня до кінця листопада реабілітацію у ньому проходять до ста діток. За власні та спонсорські кошти батьки придбали спортивного коня, відповідне обладнання, вони ж утримують тварину, платять за її догляд. За сприяння міського голови Тернополя Романа Заставного організовано транспортування дітей до іподрому та назад, адже хутір Анастасіївка, де знаходиться центр, — за 12 кілометрів від Тернополя. Проте нерозв’язаною проблемою залишався сезонний характер іпотерапії. Діти могли займатися верховою їздою лише теплої пори року. З настанням холодів доводилось сидіти вдома. Хоч в Анастасіївці є критий манеж, до речі, єдиний у Західній Україні, проте його стан був такий жалюгідний, що працювати в ньому просто небезпечно.

— Ми багато разів намагалися достукатися до влади із своїми проблемами, — розповідає голова спілки «Крила ангела», дитячий лікар-реабілітолог, мати хворої на ДЦП донечки Наталя Шидловська, — та нас не чули. І лише за сприяння нинішнього голови Тернопільської облдержадміністрації Михайла Цимбалюка розпочалася реконструкція манежу. Допомагає влада Тернопільського району, самі батьки. До настання холодів обіцяють роботи закінчити. Об’єкт за розмірами великий, тож обсяг робіт значний: треба поміняти перекриття, вікна, ґрунт, побілити, встановити борти, освітлення.

Директор дочірнього підприємства Юрій Волинець визнає, що, якби не наполегливість батьків, вже могло й не бути самого центру. До 1994 року в області діяли два кінзаводи, 16 племконеферм та «Західконеплементру», нині з усього цього залишилося дві племконеферми та його підприємство. За розмі-

рами таких манежів лише три в Україні: у Кіровограді, Миколаєві та Тернополі.

Результати іпотерапії доволі відчутні: діти починають пересуватися, говорити. Це один з новітніх видів лікувальної фізкультури, який має позитивний ре-

Фото автора.

білітаційний вплив на дітей з органічними захворюваннями нервової системи. Щоправда, робота потребує великої наполегливості, терпіння батьків і самовідданості дітей. Кінь має бути спортивним, віком не менше п’яти років, спокійний, не повинен реагувати на крики, плач. Саме таким критеріям відповідає Туман. Перед роботою його треба розігріти. Здебільшого це робить хтось з батьків, вони ж з обох боків страхують дитину на коні. Це не прос-

то їзда, а певний комплекс вправ, які розігрівають м’язи. Скажімо, Вітя Білоус завдяки іпотерапії навчився краще ходити, говорити, пішов до школи. Його мама, пані Юлія, поділилася своїми спостереженнями: діти, які займаються в центрі, дуже дружні, допомагають одне одному, радіють успіхам. Що вже казати про батьків, яких об’єднало спільне горе.

Хвороба дітей — важкий хрест для них. Нести його доводиться здебільшого матерям. І тоді, коли сім’я повна (батько заробляє гроші, мати опікується дитиною), тим більше, коли неповна. На жаль, часто чоловіки, не витримуючи тягара моральних, психологічних, матеріальних проблем, покидають родини. Невістку з хворою дитиною на руках вигнала з дому свекруха, мовляв, народила інваліда — твої проблеми. Са-

мотніх матерів з хворими дітьми на руках у спілці «Крила ангела» чимало. За словами Наталі Шидловської, на момент реєстрації три роки тому в цій громадській організації було вісім сімей, тепер — 70.

На жаль, кількість дітей з неврологічними патологіями з кожним роком зростає. Інколи батьки соромляться, що у сім’ї виховується дитина з вадою розвитку, замикаються у своєму горі, не виводять дітей на люди. Члени

спілки намагаються переконати їх, що краще разом долати перешкоди, об’єднуватися, щоб пристосувати таких дітей до життя, допомогти реабілітуватися. А вони вже переконалися в тому, що разом можуть зробити набагато більше, ніж поодиночі. Саме завдяки їхнім зусиллям у міській дитячій лікарні створено реабілітаційний центр. Занедбане приміщення водолікарні допомогли відремонтувати і відповідно оснастити міська влада, адміністрація лікарні, працювали самі батьки. Тут є відділення водо-, тепло- і грязелікування, спелеокамера, басейн, тренажерний зал. Пацієнти, які не можуть сидіти чи ходити, добре плавають. А якщо вже така дитина вперше сіла чи ступила крок, самостійно влягнулася, щось намалювала чи склала пазли, то і для них, і для батьків, і для педіатрів це велика перемога.

Отримати путівку у відомі реабілітаційні центри України не так просто, можна кілька років простояти у черзі. Та ще переїзд з хворою дитиною на руках, речами, акліматизація... А тут все на місці. Батьки часто допомагають один одному транспортувати дітей, хто може — добирається громадським транспортом. Тільки скаржаться матері, що нетерплячі водії маршруток інколи зачиняють перед носом двері, не розуміючи, як складно пересуватися малим інвалідам.

Не всі батьки хворих на ДЦП діток знають, що окрім безоплатного лікування, їм належить взуття (двічі на рік), ортези, парти, шведські стінки, можна стати в чергу на отримання автомобіля. Лікарі-невропатологи про це не завжди кажуть, а у «Крилах ангела» детально просвітять, допоможуть оформити потрібні документи, планують випустити спеціальну брошуру про соціальний захист дітей-інвалідів. Спілка працює пліч-о-пліч з іншими громадськими організаціями. Скажімо, спільно з обласною Асоціацією жінок нещодавно оголосили благодійний марафон. Мета — зібрати кошти на сенсорну кімнату для центру реабілітації. Марафон проходить під гаслом «Разом — значить успішні». Дивлячись на батьків, діти також вчатьсЯ давати собі раду в житті. Важливо, щоб і суспільство не було байдужим до проблем таких сімей. Трохи більше уваги, трохи більше співчуття і милосердя — і вони не почуватимуться чужими у нинішньому і так не дуже ласкавому світі.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

На знімку: Яна — справжня вершниця.

* ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА * ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА * ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА *

Чому боротьба з наркоманією часто нагадує бої з вітряками

жуть перекрити ті наркошляхи, які проторовано і будуть туруватися з волі на зону? І робитиметься це доти, поки під час надання медичної допомоги до наркозалежних засуджених застосовується лише психотерапія і ще... вітаміни.

— У прокуратурі переконані: окремі райвідділи міліції дещо, м’яко кажучи, втратили пильність у розкритті саме та-

Мало того, зафіксовано випадки, коли правоохоронці просто приховували злочини від обліку. Після таких дій прокурорам довелося скасувати десяток постанов про закриття кримінальних справ та зупинення слідства. Але навіть тоді, коли органами внутрішніх справ і складаються адмінпротоколи про незаконне зберігання та вирощування нар-

Винуватими стають старенькі

Утім, планових показників розкриття злочинів, у тому числі пов’язаних із наркотиками, ніхто не скасовував. А якщо не хочеться мати справу із справжніми наркоділками, то де ж їх шукати?

Та серед бабусиних конопель. Чи на грядці маку. Законодавство дозволяє це робити, тому ретельно перераховуються макові голівки на людських городах. Яким же ревнителем порядку потрібно бути, щоб звинуватити у злочині бабусю в 78 років, а такий факт був запротоколюваний міліціонерами. Та з’ясувалося, що й це ще не рекорд. До злочинців і потенційних збувачів наркотиків була зарахована і старенька, котрій виповнилось 87(!) років. Міліція у дворі, протокол, суд — це вам, бабусю, за ваші мак та, не дай Боже, коноплі. Загалом прокурори відшукали до десятка відповідних протоколів, складених стосовно людей дуже похилого віку.

Натомість на протилежному віковому боці — чомусь незрозуміле затишшя. Чималі претензії прокурори висуюють до кримінальної міліції у справах дітей. Нинішнього року із більш як трьох із половиною сотень злочинів, вчинених підлітками, кожен третій — у стані алкогольного та наркотичного сп’яніння. Але до адмінвідповідальності за незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення наркотичних засобів або психотропних речовин притягнуто одиниць неповнолітніх. А працівники Шепетівського міськвід-

ділу та Старокостянтинівського райвідділу під час складення таких адмінпротоколів навіть не видавали неповнолітнім направлення на медогляд для встановлення факту вживання наркотиків.

Усі ці порушення, хоча й завдяки прокурорському контролю, все-таки було помічено і вони не залишились без відповідного покарання. На їх усунення органами прокуратури області внесено понад сотню документів реагування, до відповідальності притягнуто півсотні посадовців. Але чи справді це зможе кардинально змінити ситуацію в майбутньому?

Добре, коли правоохоронці повідомляють про успішні опе-

рації затримання великих партій наркотиків, ліквідацію відпрацьованих шляхів їх доставки, арешт наркоділків. Але водночас зовсім не є проблемою побачити добрячу купу обгортків від психотропних таблеток просто під аптекою. Шлях багатьох підлітків до наркозалежності розпочинається не з дороговартісних наркотиків, а саме з пігулок, котрі можна без особливих перешкод придбати в будь-якій аптеці. Та й піріжок із маком навряд чи

перетворився б на наркотичну загрозу, якби жорсткіша була відповідальність за зберігання та

придбання наркосировини.

Ірина КОЗАК.

Фото надані ЦГЗ УМВС у Хмельницькій області.

ких злочинів. Порівняно з минулорічними показниками за вісім місяців їх кількість, зареєстрована міліціонерами, зменшилася на п’ятнадцять відсотків. Але це зовсім не означає, що поменшало наркозалежних. Навпаки, спостерігається прикра закономірність: кількість наркоманів збільшується, а обіг наркотиків зменшується.

котичних засобів, це ще зовсім не означає, що винних буде покарано. Виявляється, відповідальності дуже легко уникнути, якщо протокол про адміністративне порушення не буде вчасно спрямовано до суду. Через таку «забудькуватість» правоохоронців з початку року більше десятка порушників відбулось, як то кажуть, легким переляком.

Кабмін на поворотній основі виділив 80 млн. грн. на закупівлю племінних нетелей і корів, вітчизняної техніки і устаткування для АПК з наступною їх реалізацією сільськогосподарським підприємствам на умовах фінансового лізингу, *повідомляє прес-служба КМУ*

Державна митна служба України переказала до державного бюджету більше 70 мільярдів гривень, *повідомив заступник голови Держмитслужби Сергій СЬОМКА*

СПОРТ

Без Вороніна і Шевченка

Футбол. Тренер збірної України Юрій Калитвинцев оголосив список гравців, викликаних на контрольний матч зі збірною Швейцарії, котрий відбудеться 17 листопада в Женеві (пряма трансляція — на телеканалі «Інтер», початок о 21.15).

Воротарі — Андрій П'ятов, Рустам Худжамов (обидва — «Шахтар», Донецьк); **оборонці** — Дмитро Чигринський, Ярослав Ракицький, Олександр Кучер (усі — «Шахтар»), Віталій Мандзюк («Дніпро», Дніпропетровськ), Тарас Михалик («Динамо», Київ), Олександр Романчук («Металіст», Харків), Артем Федещький («Карпати», Львів), Віталій Федорів («Амкар», Росія); **півоборонці** — Руслан Ротань, Євген Коноплянка (обидва — «Дніпро»), Андрій Ярмоленко («Динамо»), Денис Олійник («Металіст»), Микола Морозюк («Металург» Донецьк), Тарас Степаненко («Шахтар»), Олександр Алієв («Локомотив», Москва, Росія), Анатолій Тимошук («Баварія», Мюнхен, Німеччина); **нападники** — Артем Мілевський («Динамо»), Марко Девич («Металіст»).

Перший вихід у світ

Хокей. Позавчора національна збірна України вперше в цьому сезоні вийшла на лід ТРЦ «Гермінал» у Броварах і розпочала свій перший навчально-тренувальний збір. Цей захід включає в себе три льодові заняття та участь у першому етапі турніру «Євро хоккей челлендж» у Польщі. Новий наставник українського колективу Дейв Льюїс залучив на збори 25 гравців.

Воротарі — Андрій Безхлібний («Донбас», Донецьк), Михайло Балабан («Сокіл», Київ), Володимир Ткаченко («Харків»), Олександр Федоров («Поліс», Київ); **оборонці** — Юрій Гунько, Руслан Свиридов, Микита Васильєв, Андрій Татаренко, Костянтин Рябенко (всі — «Сокіл»), Юрій Ляковський («Брест», Білорусь), Артем Остроушко («Юність», Білорусь); **нападники** — Сергій Черненко, Олександр Яковенко, Микита Буценко, Євген Секірко (всі — «Сокіл»), Олександр Янченко, Павло Большаков (обидва — «Харків»), Павло Борисенко, Дмитро Ісаєнко (обидва — «Донбас»), Олег Задоненко, Георгій Кича (обидва — «Сибірські снайпери», МХЛ, Росія), Максим Квітченко («Хімік», МХЛ, Росія), Олег Шафаренко («Юність», Білорусь), Артем Бондарев («Німан», Білорусь), Віталій Кириченко («Брашов», Румунія).

Нагадаємо, що асистенти у пана Льюїса — Михайло Захаров, Дмитро Христич та Юрій Шундров. Учора ввечері наша національна команда вирушила до Польщі, де з 11 по 13 листопада проведе матчі проти команд: Росії-2, Польщі та Нідерландів. Отже, чекатимемо повідомлень із міста Санок, де відбудеться згаданий турнір.

В оголошенні опублікованому в газеті «Голос України» № 210 (4960) від 09.10.2010 р. про порушення провадження у справі про банкрутство ТОВ «Торгівельно-промислова компанія «Запоріжпромторг» № справи правильно читати: № Б-25/35-10 і далі за текстом.

Власником Приватного Підприємства «ВЕЛИОС-К» прийнято рішення № 5 від 27.10.2010 р. про ліквідацію Приватного Підприємства «ВЕЛИОС-К» (код ЄДРПОУ 36652452), що зареєстроване за адресою: 86600, м. Торез, Донецька обл., проспект Гагаріна, 159.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення.

Суб'єкт підприємницької діяльності - фізична особа — підприємець Барановський Віктор Володимирович, ідент. № 3155222710, що зареєстрований в смт. Черняхів Житомирської області по вул. Миру, № 13, припиняє підприємницьку діяльності.

Найкращим краєзнавцем країни названо експерта з церковної архітектури

Найкращому краєзнавцю України вручено ювілейну, двадцятую, загальноукраїнську премію імені Дмитра Яворницького Національної спілки краєзнавців України. Її отримав керівник видавничого відділу інституту «Укрзахідпроектреставрація» (Львів), історик-науковець Василь Слободян.

Почесну нагороду присуджено за вагомий внесок вченого у справу вивчення, дослідження і популяризації історико-культурних і природних багатств рідного краю, повідомляє Укрінформ.

Голова Національної спілки краєзнавців України Петро Тронько під час нагородження наголосив, що вручення премії імені Дмитра Яворницького — це велике свято краєзнавців і всіх тих, хто зберігає та популяризує історію рідного краю.

Василь Слободян — представник України у спільній комісії з включення українських

дерев'яних церков до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Він активно займається науковою діяльністю в галузі української церковної архітектури, вивчає українську архітектуру в етнічних осередках поза межами України. Він описав і вивчив численні пам'ятки українського церковного будівництва в Україні, Росії, Білорусі, Румунії, Словаччині, Польщі. У складі колективу дослідників розробляв історичну основу для відтворення архітектурно-етнографічного ансамблю Запорозької Січі на Хортиці.

Петро Тронько вручає премію імені Дмитра Яворницького Василю Слободяну.

Водолази у Дністрі шукали дзвін

Найстарішою на Вінниччині пам'яткою церковної архітектури є Лядівський скельний монастир. Храм споруджено у скелі на крутому березі Дністра в селі Лядова Могилів-Подільського району ще в XI столітті. За переказами, його засновником є Антоній Печерський, той самий, який створив Києво-Печерську лавру.

1938 року монастир зруйнували. За вказівкою більшовиків вибухівкою знищили дзвіницю. Очевидці стверджують, що масивний дзвін скотився по кручі й упав у Дністер. Нині монахи побудували нову дзвіницю. Але дзвону поки що не мають. Ось і вирішили найняти водолазів, щоб ті обстежили дно річки.

Дослідник історії монастиря, кандидат історичних наук Віталій Давиденко віднайшов в архівах свідчення про те, що ще до війни на правому березі (тоді він належав Румунії, кордон з якою проходив по Дністру) намагалися витягнути дзвін. Однак жодна спроба не увінчалася успіхом.

— Важливий сам факт, що дзвін справді є в річці, — наголошує Віталій Давиденко. — Якби його дістали, це стало б відомо,

— продовжує історик. — Та, за допомогою якої проникають у морські глибини, яка «бачить» глибше. В нашому регіоні, на жаль, такої нема.

— Цей дзвін важливий як стародавня святиня, яку наші діди і прадіди придбали для монастиря за свої гроші, — каже настоятель Лядівського Усікновенського скельного чоловічого монастиря архімандрит Антоній. — Будемо й надалі організовувати пошукові роботи. Разом з тим оголосили про збір коштів на виготовлення нового дзвону. Щоправда, уже тепер замислюємося над тим, як маємо підняти його на скелю. Але ж наші попередники зуміли це зробити. То й ми зробимо...

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
Фото Павла БАГМУТА
(Укрінформ).

Кімната монастиря, заставлена іконами.

така інформація не залишилася б поза увагою. Десь він лежить і чекає на свого везучого шукача, так само, як на дні моря затонулі кораблі.

За словами історика, важив дзвін приблизно півтори тонни. Такі дані також зафіксовані в архівних документах. До речі, Віталій Давиденко допомагав монахам налагодити контакти з вінницькими водолазами. Вони обстежили дно річки на відстані двох кілометрів поблизу монастиря. Досліджували візуально, а також за допомогою металощукача. На жаль, удача оминула шукачів підводного скарбу.

Курятині наказано не дорожчати

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Про результати виконання приписів підприємства повинні повідомити комітет у 10-денний строк, повідомили в АМК.

Комітет також зобов'язав виробників сприяти укладенню прямих контрактів з роздрібними мережами торгівлі, щоб уникнути необґрунтованого підвищення цін за рахунок посередників.

Так, із серпня по вересень, за результатами моніторингу оптово-відпускних цін, охолоджене м'ясо птиці подорожчало на 4—13 відсотків. Хоча більшість виробників цієї продукції, за наявною в АМК інформацією, входять до складу вертикально інтегрованих груп, отож можуть забезпечувати мінімальні затрати на виготовлення комбікормів для вигодовування. Як відомо, ця стаття витрат є основною у виробництві й досягає в собівартості курятини 85 відсотків.

На підставі аналізу цінової ситуації на ринку кукурудзи й комбікормів комітет установив, що об'єктивних причин для росту цін на м'ясо птиці сьогодні нема.

Іван ЛАЗНЮК.

Сторічна Пелагея Григорьєва жодного разу не була в лікарні

ДОЛЯ

Найстрашніші події в житті Пелагеї Григорьєвої, якій нещодавно виповнилося сто років, пов'язані з війною. Дотепер з болем у серці згадує повідомлення про загибель на фронті двох братів. Один з них — Микола Самохвалов, військовий льотчик, удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Коли під час евакуації загубилися двоє її малих дітей, хотіла накласти на себе руки. На третій день син і донька знайшлися. Тамара й Володя, так їх звати, дотепер живі. Так само, як і наймолодша дочка — Софія. Загалом у 100-річній Пелагеї семеро вну-ків, дев'ятеро правнуків і четверо праправнуків.

Як німецькі жандарми Пелагеї хату повернули

У перший день війни, 22 червня 1941 року, чоловіка Пелагеї Григорьєвої — Антона Антоновича викликали у Вінницький військкомат. Коли через два дні після того він додому не повернувся, Пелагея пішла слідом. Їй відповіли, що чоловік уже на кордоні «зус-трічає» ворога. Він був військовий. Але на той час хворів. Незважаючи на це, все одно забрали на фронт. Через деякий час до їхнього будинку підї-хала машина з того самого військкомату. Дружині офіцера виділили 15 хви-лин часу, щоб зібралася в дорогу. Фашисти були на підступах до Вінниці. Тре-ба було поспішати.

— Що я могла за цей час взяти? — махає рукою старенька Пелагея Степанівна. — Сяку-таку одіж прихопила, та й поїхали на вокзал. А там запхали нас у товарний вагон. Лю-дей набилося — не пере-дати. У дорозі діти захоті-ли їсти. На першій зупин-ці Пелагея вирішила обмі-няти на хліб свою кофти-ну. Тоді й відстала від пої-зда. Її дочка — Софія Анто-нівна, яка доглядає маму раз-ом з чоловіком Іваном, про-сить докладніше розповісти про цей епізод. Пелагея Сте-панівна у відповідь кидає сер-дитий погляд: «Думаєш, дити-но, мені хочеться знов серце рвати тими спогадами. Я тоді так боляче це пережила, що сама хотіла йти під поїзд. На-що було без дітей залишатися на світі?».

Знайти дітей тоді допоміг випадок. Якраз слідом йшов пасажирський поїзд. Черговий по вокзалу, до якого звернула-ся заплакана жінка, допоміг їй сісти у вагон. Також сказав, що на наступній станції вона наздожене евакопоїзд. Так во-но й сталося.

— Мама, коли була молод-ша, не раз згадувала, як знову зустріла моїх старших брата й сестру, — продовжує Софія Антонівна. — Мене тоді ще не було на світі, я народилася вже після війни. Брат Володя мав чотири роки, сестра Тама-ра — на два більше. Мама по-бачила їх з ч у ж и м и людьми. Ті вели дітей за руки. Каза-ли, що втра-тили своїх, то готові бу-ли чужим допомогти.

До місця евакуації Пелагея так і не добралася. Вирішила, що краще повернутися додо-му. Зробити це було непросто. Після багатоденних митарств нарешті ступила на подвір'я свого будинку, ще недобудо-ваного на той час. Але тут на неї чекав новий клопіт. Буди-нок зайняла чужа сім'я. Пела-гею з дітьми не пустили навіть

на поріг. Змушені були ночу-вати під тином. Так тривало тиждень.

— Мені не залишалося ні-чого іншого, як йти до окупа-ційних властей, — каже стар-енька жінка. — У Вінниці то-ді вже хазайнували фашисти.

Ризикувала головою, бо ж могли дізнатися, що чоловік — офіцер.

Самоселів таки випровади-ли з будинку Пелагеї Григорь-євої. І зробили це пред-с т а в н и к и окупацийної влади. Щоп-равда, за словами пані Пелагеї, ті люди, які

вселилися у будинок, забрали всі речі Григорьєвих. «Та ми були раді вже з того, що мали дах над головою».

Портрети загиблих братів — поруч з іконами

Дівоче прізвище 100-річної Пелагеї Степанівни — Самох-валова. Таку назву має нині її рідне село. Розташоване воно в Криму, в Бахчисарайському районі. Раніше називалося Шакул. Перейменували село на честь рідного брата Пелагеї

— Миколи Степановича Самохвалова.

В и п у с - кник авіацій-ного учили-ща льотчи-ків, він уже з перших днів війни піднімався в небо. 28 квітня 1943 року за мужність і героїзм у боях з ворогом стар-шому лейтенанту Миколі Са-мохвалову присвоїли звання Героя Радянського Союзу, вручили Золоту Зірку. До того часу льотчик-винишувач здій-снив 309 бойових вильотів. Самостійно збив дев'ять ні-мецьких літаків. Таку саму

кількість фашистських «ястру-бів» Самохвалов відправив на землю під час групових вильо-тів. Деякі з фашистських «месерів» підбив у боях за визволен-ня України. Менше року не дожив до закінчення війни від-в а ж н и й льотчик — 14 серпня 1944-го Микола Самохвалов загинув під час повітряного бою.

Вдячні земляки Героя пору-шили перед владою клопотання про зміну назви його рідного села. А в Сімферополі, де Са-мохвалов працював після шко-ли слюсарем на заводі, його іменем названо одну з вулиць.

Пелагея Степанівна дуже любила своїх молодших братів (другий брат загинув у При-балтиці). Їхні портрети довго-довго тримала поруч з іконами святих.

ки Юшенка на вулиці Пиро-гова. У тому будинку росли наші діти.

— Ми д-же вдячні мамі за те, що допомог-ла нам їх доглядати, — каже Софія Антонівна. — Винянь-чила і моїх, і сестри, і брата. Тим самим дала нам можливість освіту здобути, і роботою займатися. Я закін-чила Київський інститут на-родного господарства, сестра — будівельний. Вона живе в Києві, брат у Вінниці.

— На своїх дітей я й паль-цем не повела ніколи, — каже з цього приводу бабуса, — а з онуками не панькалася. — Вчитися не примушувала. Тіль-ки казала, не хочеш вчитися, то й не треба. У Вінниці вулиць багато, має ж хтось їх підміта-ти... Бувало, й різочку бра-ла. Дисципліну тримала.

Бабуса раптом згадала про те, що себе вона ніко-ли не чепурила. Пані Со-фія каже, що мама має на увазі те, що не користува-лася ніякими помадами, кремами і т. д. «Це вона дає зрозуміти, що без цьо-го можна обійтися».

Два роки тому Григорь-єви продали стареньку ха-ту і купили будинок у Стрижавці Вінницького району, де й живуть тепер.

Коронна страва — щось середнє між супом і кашею

— Піст для мамі — свя-та справа, — наголошує донька. — Три-чотири ра-зи на рік вона дотримуєть-ся його за всіма канонами. З продуктів їй чи не най-більше смакують молочні вироби.

Ще два роки тому бабу-ся сама готувала собі їсти. «Її майже щоденною стравою було щось середнє між супом і кашею, — усміхається пані Софія. — Мама готує її так. У каструлю кладе чищену кар-топлю, моркву, цвітну капусту, перець, баклажани — все, що росте на грядці. Червоний буряк варить окремо. Його та-кож додає. Заливає все це во-дою і варить на малому вогні. Ніколи не солить таку страву. Причому інгредієнти не ріже на частинки, а кладе цілими, що картоплю, що моркву... Виходить щось таке між супом і кашею. Якщо їй смакує, то на здоров'я!»

На сніданок бабуса зазвичай їсть сир. До нього додає мед з лимоном. Перед тим лимон очищає від шкірки, ріже на частинки, перемішує з медом, маса настоюється деякий час... М'яса може з'їсти хіба що ку-рячого. Не обходиться раціо-ном без картоплі й оселедця.

Навіть у свої сто років бабу-ся непосидюча. Під час розмо-ви не менше десяти разів вста-вала із стільця і знов сідала на нього. Так їй зручніше було жестикулювати. Все допитува-лася у дочки і зятя, присутніх при розмові, звідки люди зна-ють, що їй уже сто років.

— Це ти всім розповіла, — дорікнула Софія...

— Мамо, люди ж самі вмі-ють рахувати, — каже у відпо-відь дочка.

— Не могла сказати, що ме-ні якихось там вісімдесят, — не заспокоювалася бабуса. — А то влаштувала якийсь цирк, та й годі. Ідуть всі на бабу ди-витися...

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Фото автора.

АКТУАЛЬНО

Якщо осіння депресія застала вас зненацька, не дайте весняній жодного шансу

Постійна втома, погіршення пам'яті й працездатності, втра-та бажання щось робити, а ча-сом і взагалі виходити з дому — такі синдроми так званої осінньої депресії, на яку біль-шою чи меншою мірою страж-дають близько 60 відсотків на-селення. Основна причина не-дуги — дефіцит сонячного світла. А у групі ризику — лю-ди від 20 до 40 років, більшість із яких — соціально успішні жінки, кажуть психологи.

25-річна киянка Марина щоосені «сезонно нудьгує»: «Як тільки закінчуються со-нячні дні, починаю депресува-ти. Починає здаватися, що вже гірше нема куди і краще вже не стане, хоча реальних причин для цього, наче, й не-має. Хочеться залізти під ков-дру і нікого не бачити». Знаю-чи про таку осінню «звичку» власного організму, Марина заздалегідь починає пити віта-міни, змушує себе гуляти на вулиці та зустрічатися з друзя-ми. «Крім того, почала займа-тися танцями — ніщо так не піднімає настрій, як улюблене хобі». Психолог Олексій Шне-ер підтверджує: якщо маєте схильність до сезонної депре-сії, готуйтеся до неї:

— Якщо є змога, сплануйте свій відпочинок так, щоб саме тепер поїхати кудись у теплі краї. Якщо ні, ретельно розпо-нуйте свій час на кілька тиж-нів, щоб, хоч і не хотітиметься, змушувати себе щось робити, відволікатися. Не завадить і більше бувати на вулиці та пройти курс світлолікування.

Крім того, стверджує психо-лог Олег Покальчук, переко-нання — на рівні хобі чи віри у традиційні цінності — три-мають психологію людини на плаву та вберігають від депре-сії. Більше того, «в Японії серйозні компанії не візьмуть на роботу того, хто не має хо-бі», додає Лариса Кузнецова, лікар-імунолог, завідувачка ка-федри клінічної імунології та алергології Національної ме-дичної академії післядиплом-ної освіти імені П. Шупика.

Однак, зазначають фахівці, якщо депресивний стан триває довше двох тижнів, а відпочи-нок не знімає втому, варто звертатися до лікаря. Адже пси-хологічно нездорова людина не може бути здоровою фізично.

Із осінньою нудьгою пов'я-заний і «синдром хронічної втоми, або синдром менедж-ера, — недуга жителів великих міст», каже Лариса Кузнецова. Сучасна людина прагне підви-щити власні доходи, відтак, доводиться робити і встигати все більше і більше, виснажу-ючи свій організм. Коли ж «батареяка сідає», людина не лише не має сили щось робити, а й стає незахищеною пе-ред усілякими хворобами. Тож треба вчасно зупинитися і розставити життєві пріоритети.

Якщо ж щоосені ви просто часом сумуєте та маєте пога-ний настрій, однак це не триває тижнями та не спричинює фізичні й психічні розлади, все одно потурбуйтеся про се-бе. Проведіть більше часу на свіжому повітрі та на сонці, робіть те, що подобається, зрештою, зробіть традиційний «дзвінок другу». А ще, каже лікар-дієтолог Світлана Фус, аби краще пережити цей пері-од, збалансовано харчуйтеся. «Потрібно їсти яскраві фрукти та овочі (цитрусові, банани, авокадо, капусту, ківі, брокко-лі) — ті, що ще містять корис-ні речовини. При цьому добо-ва норма овочів — 500—600 грамів, фруктів — 300. Депре-сію викликає дефіцит цинку, тож необхідно вживати більше яловичої печінки, зелені, каш, горіхів тощо». Не завадить і кілька шматочків чорного шо-коладу. Дбайте про своє фі-зичне і психологічне здоров'я, і якщо осіння нудьга вже зас-тала вас зненацька, то весня-ний не давайте жодного шансу.

Анна БОЙКО.

Треба у всьому знати міру — і в їжі, і в роботі

АКТУАЛЬНО

► ЧЕРНІВЦІ
Систему водопостачання модернізують за німецькі гроші

Німецький банк розвитку KfW виділив 500 тисяч євро на розробку технічно-економічного обґрунтування проекту водопостачання Чернівців. Під час міжнародного відкритого тендера, в якому взяли участь вісім компаній із Німеччини, Австрії, Данії, було обрано Консорціум COWI (Данія), Консалтингову групу ГФА (Німеччина) та Інститут місцевого розвитку (Україна).

Днями для проведення технічної експертизи Чернівці відвідали представники Німецького банку розвитку KfW. Основний висновок експертів такий: для забезпечення надійного і якісного водопостачання обласного центру потрібно ефективно використовувати два існуючі водозабори — Дністровський і Прутський. При цьому варто зменшувати обсяги споживання дністровської води і збільшувати використання прутської.

Вартість проекту модернізації водопостачання Чернівців, який дасть змогу вдвічі знизити собівартість послуг водопостачання та значно поліпшити якість води, становить 15 мільйонів євро. Кошти на його реалізацію місто має намір отримати за рахунок довготермінового кредиту Німецького державного банку KfW під мінімальні відсотки. Як повідомив міський голова Микола Федорук, вже є угода між Міністерством ЖКГ України та німецьким банком про відшкодування останньому за рахунок держбюджету відсотків кредиту на реалізацію проекту. Перші три роки місто сплачуватиме банку лише відсотки.

Сергій СУЛИМА.

► ТЕРНОПІЛЬЩИНА
Для старшокурсників практика, для селян — якісна допомога

Навчально-методичний центр первинної медико-санітарної допомоги та оновлений фельдшерсько-акушерський пункт відкрито у селі Гнилиці Підволочиського району. Про активне самоврядування цього населеного пункту писав «Голос України», тож не дарма саме у ньому випробовують нові методи надання первинної медичної допомоги.

Ініціатором створення центру став ректор Тернопільського медичного університету імені Івана Горбачевського Леонід Ковальчук. Студенти-старшокурсники проходять практику в умовах сільської місцевості. До програми їхнього навчання введено курс фельдшерсько-акушерської допомоги.

Центр створено на кошти університету та проекту ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Є тут і умови для тимчасового проживання студентів. На думку голови ОДА Михайла Цимбалюка, це один із способів, як зробити кваліфікованою і доступною медицину не лише у містах, а й селах. Керівник області подарував центру холодильникну установку та телевізор. Під час відкриття продемонстрували можливість нового закладу. Пацієнтові зробили кардіограму. Через інтернет її відправили обласним фахівцям і через хвилину-другу сільські медики по Скайпу отримали конкретні консультації.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

На талановитих жінках духовність і тримається

— Богодухівка — поселення козацьке, старовинне. Тут закоренився рід видатного богатиря Івана Піддубного, — з гордістю розповідає про рідне село секретар сільради Любов Гвоздь. — У нас понад тисячу дворів і населення близько чотирьох тисяч, — продовжує. — Є школа, дитсадок, лікарська амбулаторія, Будинок культури, бібліотека, церква, народний музей ще й картинна галерея.

Особливо пишаються богодухівці народним фольклорно-етнографічним колективом «Веселі молодички» (**на знімку**), який багато років діє при сільському Будинку культури. У його складі — педагоги, медпрацівники, підприємці, домогосподарки. Співочий гурт — лауреат не лише районних, а й обласних та всеукраїнських фестивалів і конкурсів. Без «Веселих молодичок» не відбувається жодне сільське свято.

— На таких талановитих, завзятих жінках, як у нас, тримається духовність і культура села, — переконана керівник самобутнього ансамблю Тамара Черевань. — Я також родом з Богодухівки. Любов до народного мистецтва передала мені моя мама, Лідія Степанівна Таран. Вона й зараз поруч зі мною, співає в колективі, надає приклад молодим, як любов до пісні насажує в житті, робить його змістовним і цікавим. Співають в ансамблі мої вірні подружки Валентина Гоцало, Таїсія Городнича, Лідія Кравченко, Олена Лук'ященко, Катерина Панченко, Ірина Скалько, Лідія Міщенко, Ніна Науменко. Всі жінки — добрі фахівці на роботі, дбайливі матері, чудові домогосподині, майстри народних ремесел. Вони зберігають старовинні звичаї, збирають фольклор, залучають до

цього молодь. Вони — найактивніші у сільській територіальній громаді, на них тримається все наше громадське і культурне життя, — підкреслила Тамара Черевань.

Спілкуючись з богодухівськими акти-

вістками, говорили й про сільські проблеми, про гідне пошанування нелегкої праці сільської жінки. У всіх цивілізованих країнах, згадали, давно вже запроваджено свято на честь селянок. Існує навіть Міжнародний день сільських жінок, який відзначають щороку, 15 жовтня. Для України це дуже вдалий день.

Адже напередодні, 14 жовтня, святкують Покрову Пречистої Богоматері, День українського козацтва. А наступного, 15-го, доречно було б встановити День сільських жінок України.

На жаль, у державі, де роль сільської жінки надзвичайно велика, досі не запроваджено цього свята. Хіба державні мужі не знають, що на селянках лежить турбота не тільки про власну родину, дітей, затишок в оселі, підсобне домашнє господарство, присадибну ділянку? Часто саме сільські жінки керують органами місцевого самоврядування, сільськогосподарськими товариствами, фермерськими господарствами, працюють у них головними спеціалістами, керівниками виробничих підрозділів. Очолюють жінки шкільні і дошкільні заклади, дільничні лікарні, фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії. Вони, берегині, стоять на варті наших культурних цінностей, національних обрядів, звичаїв, свят...

Мені відомо, що Всеукраїнська громадська організація «Спілка сільських жінок України», яку очолює голова фермерського господарства з Полтавщини Галина Скарга, давно відстоює право селянок на своє свято. Не раз правління цієї організації зверталося з листами до керівників держави з пропозицією встановити свято сільських жінок. Однак ці прохання не були почуті.

Залишається сподіватися, що з приходом до влади нових сил в органи місцевого самоврядування та у вищі ешелони влади справедливості врешті-решт візьме гору. Селянки-трудівниці, які стоять біля коліс нації, оберігаючи її пісню, мову, культуру, звичаї, будуть належно пошановані.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото автора.

У Старому Криму знайшли місце поховання Мамаєв?

Точне місце поховання знаменитого полководця Золотої Орди довгий час залишалося невідомим, поки три роки тому його не виявили археологи. І тільки тепер вони одержали підтвердження того, що це справді могила Мамаєв.

За словами доктора історичних наук Марка Крамаровського, який працює в Золотоординській експедиції Ермітажу, досліджувався курган на північно-східній околиці міста Старий Крим у районі водосховища. «Судячи з плану міста 1783 року, курган знаходився на відстані 300—500 метрів на схід від лінії втрачених нині середньовічних міських стін на одному

з високих надзаплавних мисів річки Булзик. До рубежу XIX століття на плані губернського землеміра Павла Чуйка насип кургану позначено як «Мамайський старий цвинтар», — розповів історик.

На думку Марка Крамаровського, основним похованням виявилася плитова могила, датована серединою III тисячоліття до нашої ери, а нижче виявили ще одне пізніше поховання. «Виняткова удача, що об'єкт розкопували вручну без застосування техніки, тому що над курганом знайшли мусульманський цвинтар — близько 70 поховань, — пояснив Марко Крамаровський. — Археологи знають, що розкопувати мусульманський цвинтар — справа нудна. Однак наше терпіння й цікавість були винагороджені. Ми натрапили на незвичайне чоловіче поховання. Дослідження останків людини атлетичної статури, плит з його поховання дали підставу зробити висновок, що це могила самого Мамаєв».

Однак, коли історики виявили цю знахідку, відразу точно неможливо було сказати — чи це на сто відсотків могила Мамаєв. Треба було все перевірити ще раз. Як правило, з відомими особистостями пов'язано чимало легенд. Одна з них свідчить: щоранку в Кафі Мамай відвідував мечеть і базар. Одного дня на базарі його було пограбовано і вбито посланцями нового володаря Золотої Орди — Тохтамиша. Його зарізали, і тіло вбитого лежало на вулиці, уточнив Марко Крамаровський. За мусульманськими традиціями покійного зобов'язані були поховати до заходу сонця, тому сподвижники Мамаєв швидко доставили його тіло у Солхат. Однак Тохтамиш розпорядився не пускати їх у місто, тоді однодумці Мамаєв поховали хазяїна біля стін Солхата. Отак людині, котра побудувала місто, не знайшлося в ньому місця.

Георгій ВЕРБЕС.

Студентський десант... до солдатської ідальні

Студенти та викладачі Київського технікуму готельного господарства відвідали 8-й навчальний центр Державної спеціальної служби транспорту, дислокований у Чернігові. Очолив цей захід начальник управління з роботи з особовим складом адміністрації Держспецтрансслужби полковник Віктор Жигунов.

Відвідини давнього міста розпочалися з урочистого покладання квітів студентами до Вічного вогню на меморіальному комплексі «Болдина гора». А вже потім гості знайомилися з життям вояків. На плацу військового містечка оркестранти під керівництвом

майора Миколи Смаля майстерно виконали дефіле. Студенти побували в казармах, у гуртожитку військовослужбовців за контрактом, зразковому приміщенні для підготовки військового оркестру, клубі, музеї та спорткомплексі навчального центру. Особ-

ливий інтерес викликало проведення практичного заняття роти охорони, під час якого військовослужбовці вдосконалювали свою майстерність у прийомах рукопашного бою. Цікаво було і в навчальному корпусі, де студенти завітали до одного з класів і мали змогу особисто проявити навички управління автомобілем на тренажерах. У класі водонапірної підготовки провели огляд спеціального обладнання та спостерігали за практичними заняттями із зануренням вододлазів до глибоководного басейну. Сподобався студентам лазнево-пральний комбінат частини, обладнаний згідно з

усіма сучасними вимогами. І, як годиться, гостей запросили до солдатської ідальні на смачний обід.

Заходи з військово-патріотичного виховання допризовної молоді в Державній спеціальній службі транспорту, яку очолює генерал-лейтенант Микола Мальков, уже стали традиційними. Як правило, юнаки згодом свідомо обирають службу у цьому військовому формуванні. Нинішньої осені на строкову службу буде призвано 1100 майбутніх військових залізничників, повідомляють у секторі зв'язків із ЗМІ Держспецтрансслужби.

Вл. інф.

Часто саме сільські жінки керують органами місцевого самоврядування

Український Вирій

Ніхто не знає, як він виглядає.
Чи він — Творець, чи Всесвіт був — завжди?..
Якщо — всесильний, то чому не дбає,
Щоб Україну вивести з біди?..

Ніхто не знає (бо ніхто не бачив),
Чи Бог — Творець, чи просто собі — Бог,
Що лиш живе, сміється й часом — плаче
В обіймах щастя, клопотів, тривог?

Якщо ж він — Бог й частина цього світу,
Що мов зерном засіяна людьми,
То Україна — фантастичний Вирій,
А, отже, боги — разом з ним і ми!

Спочатку було українське Слово, українське Слово було у Бога, українське Слово було — Бог

У попередніх публікаціях — «Богом обрана Україна» («Голос України», 26.05.2010 р.) та «Чи був Бог українцем?» («Голос України», 20.10.2010 р.) — ми переконалися, що основи релігійних вірувань і зародки писемності вперше на планеті виникли в надрах давньоукраїнських цивілізацій: чернігівського Мезина (XXII—XII тис. до н. е.) і запорізької Кам'яної Могили (XII—III тис. до н. е.), які стали основою глобальної Скіфо-Трипільської/арійської цивілізації (VI—II тис. до н. е.).

Українська Мезинська цивілізація вперше у світовій історії продемонструвала людству символ **Бога Сонця** — свастику і символ зашифрованого імені Бога — *меандр*, який потім буде активно використовуватися людством в релігійних текстах та зображеннях (*мал. 5*).

А сам *меандр* буде тлумачитися теологами як поєднання Божественної та людської самосвідомості, котрі симетрично розкриваються назустріч одна одній.

Мал. 1. Заупокійна плита «чернігівського» фараона Єгипту **Менеса/Нармера**. Шифер. I династія. Кінець IV тисячоліття до н. е. Зверніть увагу на булаву та конічну шапку фараона, що носили й «чорноголові» мешканці тогочасної Чернігівщини (де й досі є місто **Мена**), яких романо-германські історики перетворили із *сумерів/самарів* на міфічних *кіммерійців (cymeri)*.

Власне, така *симетрична комунікація між Богом і мешканцями Стародавньої України* і дала підстави для таких висновків:

- 1) **найперший договір між Богом і людьми було укладено на землях Стародавньої України;**
- 2) **предки сучасних українців є першим народом, якому Бог передав принципи писемного відображення Слова.**

На основі сказаного вище ми і змогли уточнити відому «біблійну» фразу: «Спочатку було (українське) Слово, (українське) Слово було у Бога і (українське) Слово було — Бог».

Слово «біблійну» ми взяли в лапки тому, що насправді вперше вона з'являється щонайменше за 1100 років до появи християнської Біблії — у священному тексті єгипетських коптів

Мал. 3. Український символ життя **Анх** (Сабатинівська локальна археологічна культура Скіфо-трипільської цивілізації, II тис. до н. е.).

«Мемфіська теологія», викарбуваного жерцями-лелегами у VII столітті до н. е. на кам'яній плиті у коптському храмі *Хет-ка-Птах* (*Het-ka-Ptah*).

Відбулося це за часів правління скіфського фараона Єгипту *Сакбе* (*сак* — це східні скіфи). Нагадаємо, що сам храм *Хет-ка-Птах* (*хатка Птаха*) було збудовано приблизно у 3100 році до н. е. першим («чернігівським») фараоном Стародавнього Єгипту **Менесом/Нармером**.

У його гробниці було знайдено, зокрема, зображення **Бога Птаха** — у вигляді людини, задрاپірованої в туніку, в руці якої — животворящий жезл з колом (символ сонця?), з якого виходять промені (*схоже на сонце з променями. — В.Б.*)...

Окрім того, на заупокійній плиті **Менеса/Нармера** (кінець IV тис. до н. е. (*мал. 1*)) не можна не побачити традиційну українську булаву та конічну шапку, характерну для «чорноголових» мешканців тогочасної Чернігівщини (де й досі є місто **Мена**), яких романо-германомовні історики перетворили із *сумерів/самарів* (звідси і назва міста **Суми**) на міфічних *кіммерійців (cymeri)*.

А якщо ми уважно подивимося на символи **Богів Ана** і **Енліля** (Вавилонський камінь, XII ст. до н. е. (*мал. 2*)), ми побачимо ті саме *меандри*, характерні для чернігівської цивілізації Мезина (XII тис. до н. е.) та конічні шапки українських *сумерів/самарів*.

Як стверджує *Мемфіська теологія*, написана коптськими (скіфськими) жерцями мемфіського храму *Хет-ка-Птах*: «*Птах творить своїм розумом (своїм «серцем») і словом (своїм «язиком»)*», він «*дав богам існування*».

Після цього інші боги *набули свої тіла, увійшовши «в кожний вид рослин. Кожен вид каменю, кожену глину, у все, що росте на її (землі) поверхні і в чому вони (боги) можуть проявитися*».

Отже, **Бог Птах** став центральною фігурою розробленої коптськими жерцями філософської теологічної (**тео** — бог, **логос** — слово) системи, яка була більш як через тисячу років запозичена укладачами (не авторами!) християнської Біблії.

Копти мають свого папу, своїх священників, за свідченням **І. Кузич-Березовського**, готують в українських семінаріях в Канаді. А коптська мова, як і українська, має в своїй абетці літери «**Ї**», «**Є**», «**Ж**», «**Щ**», яких не має більше жодна мова світу.

Реінкарнація Ісуса

За свідченням істориків (**С. Березанська** та ін.), етно-релігійну спільноту, котра склалася на території України з кінця IV — початку III тисячоліття до н. е., можна ідентифікувати як *аріїв*, а представників *ямної культури*, що домінували в Україні протягом другої половини III — початку II тисячоліття до н. е., — як *саків*.

Якщо ж подивитися на *коптський символ життя Анх* (*мал. 4*), викарбуваний у VI столітті на стіні одного з коптських храмів в... Італії, то він дивовижно схожий на точно такий символ **Анх** Сабатинівської локальної культури Скіфо-Трипільської цивілізації (*мал. 3*), який старший від коптсько-італійського на дві тисячі років!

У цьому зв'язку вельми показовими є слова римського історика **Помпея Трога** (I ст. до н. е.): «Скіфське плем'я завжди вважалося найдавнішим, хоча між скіфами і єгиптянами довго тривала суперечка про давність походження...».

А ми, маючи нині низку фактів на підтвердження цього твердження римського історика, можемо додати, що **Скіфо-Трипільська цивілізація є материнською по відношенню до цивілізації Стародавнього Єгипту. А канонічний текст Біблії був насправді скопльований із стародавніх релігійних текстів коптів і зороастрійців, які мають скіфо-трипільське коріння**.

До речі, до жрецького роду з єгипетського міста Коптоса належала і відома фараонеса **Нефертіті**, яка разом зі

Мал. 6. **Менес і Христос**. Коптська ікона VI—VII століть н. е. (Єгипет, монастир в Бауїті).

ка-Птах), то чи не надто зухвало (на зображенні) «поводиться» **Ісус Христос**, який жив на три тисячі років пізніше?

Погодьтеся, що не дуже логічно розмішувати на одній іконі людей чи богів, які жили з таким величезним інтервалом! Більше того, коли нащадок дещо «зверхньо» поклав руку на плече предка, який жив за три тисячі років до нього, хіба це не дивно?..

Знаючи тогочасну суспільну ієрархію, важко собі уявити, щоб хтось (навіть і Син Божий) дозволив собі пок-

Мал. 7. Жриця і фараонеса **Нефертіті** з єгипетського міста Коптоса. Зверніть увагу на український символ життя **Анх** на тіарі дочки коптського жерця, яка разом зі своїм чоловіком **АнхАтоном (AnkhAton, XIV ст. до н. е.)**, намагалася відновити солярний культ **Бога Атона** замість панівного на той час чорножрецького культу **Бога Амона**.

своїм чоловіком — фараоном **АнхАтоном** (і тут український символ життя — **Анх**!) намагалася відновити культ **Бога Сонця** в Єгипті у XIV столітті до н. е. (*мал. 7*).

Коли насправді був перший прихід на землю пророка Ісуса Христа?

Якщо подивитися в контексті історії єгипетських коптів на окремі твердження так званої канонічної християнської Біблії, виникає дуже багато запитань щодо першого приходу пророка **Ісуса Христа**, який після своєї «земної смерті» отримав безсмертя і статус Бога.

Копти на своїх іконах дуже любляють розмішувати найбільш шанованих персонажів своєї стародавньої історії — **Менеса і Христоса**. Принаймні дивлячись на ікону VI століття н. е., ми можемо в тому пересвідчитися (*мал. 6*).

Зафіксуємо собі такий факт: **Менес і Христос** зображені на одній середньовічній (VI—VII ст. н. е.) коптській іконі, яка й досі зберігається в єгипетському монастирі в Бауїті.

Якщо мова йде про **фараона Менеса**, який у 3100 році до н. е. об'єднав Верхній і Нижній Єгипет і збудував храм **Бога-творця Птаха** (Хет-

ласти руку на плече фараона (який сам вважався Богом для своїх підданих)!

Інша річ, коли мова йде про верховного жерця країни, який має абсолютні повноваження здійснювати комунікацію людей з Богом (слово *релігія* з латини означає *зв'язок з Богом*). З історії Стародавнього Єгипту ми знаємо,

Мал. 2. Символи **Богів Ана** (ліворуч) і **Енліля**. Вавилонський камінь (XII ст. до н. е.). Зверніть увагу на *меандри*, характерні для чернігівської цивілізації Мезина (XII тис. до н. е.), та конічні шапки українських *сумерів/самарів*, які усадували боги Вавилону від богів месопотамського Сумеру/Шумеру.

Христа: скіфський вимір

Мал. 9. Хрисеїда, дочка Хриса (жерця-топоніма храму Аполлона на острові Хрис, що біля Трої).

що навіть і фараонам доступ до священних книг предків дозволявся лише після відповідної ухвали ради жерців.

Більше того, як свідчать історики-сходознавці Л. Васильєв та О. Крижанівський, на перших етапах становлення доісторичної державності сакральна влада жерців-волхвів домінувала над світською владою, і в більшості випадків царями новостворюваних держав ставали верховні жерці племен.

Якщо взяти до уваги коптські й зороастрійські джерела Біблії та «дивний» сюжет цієї коптської ікони, вірогідною видається гіпотеза, що насправді перший прихід Сина Божого **Ісуса Христа** на землю міг відбутися у III тисячолітті до н. е.

Сам **Ісус Христос** у цей час міг бути верховним жерцем коптського (скіфського) храму **Бога Птаха** в Мемфісі. А царем Єгипту в згаданий час був фараон **Менес**, родове коріння якого, швидше за все, було на скіфо-трипільській Чернігівщині...

Скептики, однак, можуть зауважити, що, мовляв, українці до скіфів не мають жодного стосунку. Проте російський історик З. Рагозіна (XIX ст.) так писала про **скіфів**: «Із зовнішністю та одягом **цих предків малоросів** ми знайомі головним чином за надзвичайно красивими і художньо оформленими речами, знайденими в царській могилі поблизу Керчі (древньої Пантикапеї)»...».

Важко звинувачувати цю поважну авторку в «українському буржуазному націоналізмі», яка однозначно стверджує: **скіфи є предками українців, а Керч здавна — українським містом!..**

Друге пришестя: Христос з роду Хрисів — жерців солярного Бога Аполлона?

Якщо досліджувати походження імені **Ісуса Христа**, виникає теж чимало запитань, на які не дає нам відповідей

Мал. 4. Коптський символ життя Анх. Барельєф з однієї із християнських церков в... Італії (VI ст. н. е.), який збігається із символом Христа.

так звана кано-нічна Біблія.

Можливо, це є «збігом», але від Гомера ми знаємо про існування **Хриса** — жерця храму Аполлона на острові **Хрис**, що розташовувався поблизу Трої (XIII ст. до н. е.).

Отже, з цього ми знаємо, що **Хрис** — це жрець-топонім або титул-посада (**Христос**, за свідченням православних церковних діячів, це теж не ім'я, а титул).

Відповідно до сюжетної лінії «Іліади» цар **Агамемнон** (мал. 8) відмовився віддати за великий викуп Хрису (він же троянський цар **Менелай**, порівняйте з іменем «чернігівського» фараона Єгипту — **Менеса**) його дочку **Хрисеїду** (мал. 9), захоплену в полон ахейцями.

До речі, на думку дослідника з Одещини П. Гарачука, цей само **Хрис/Менелай** є водночас і батьком всім відомого **Одісея**. Чи немає у вас аналогії з **Христом** і **Менесом**, що жили у III тисячолітті до н. е. в Єгипті?..

Мал. 11. Будда на троні (зверніть увагу на сонячний німб над головою **скіфського пророка** та його цілком українські риси обличчя).

Загалом історія тих часів (II тис. до н. е.) налічує щонайменше кілька десятків осіб, приналежних до жрецького стану **Хрисів**, а відомий античний літератор **Софокл** навіть написав трагедію «Хрис».

Античні джерела доносять до нас такі імена представників тогочасного релігійно-політичного бомонду: **Хрис** і **Хрисаор** — сини Бога Посейдона, **Хрис** — син царя Міноса, **Хрисолай** — син царя Пріама, **Хрисофеміда** і **Хрисіппа** — доньки Данаї, **Хрисіпп** — син Єгипта, **Хрисогенія** — народила сина **Хриса** від Бога Посейдона, **Хрисороя** народила сина Корона від бога Аполлона і т. ін.

Із цих імен явно простежується лінія: **Хрис — Божий Син**, хіба ні?..

Більше того, епітети з цим коренем

Мал. 5. Еней виводить престарілого Анхіса із захопленої ахейцями Трої. Антична ваза (V ст. до н. е.). Музей Археології Новари, Італія. Зверніть увагу на мезинський меандр у верхній частині малюнка та український символ життя **Анх** в імені троянського жерця **Анхіса**.

вимосся на спартанську фреску II століття н. е. із зображенням скіфо-еллінського **Бога Аполлона** (мал. 10), ми побачимо його в ореолі сонячного німба.

Митці, які зображували **Ісуса Христа**, «чомусь» брали в основу зображення саме цього Бога. У цьому зв'язку правдоподібно є версія, що до «розкрутки» своєї власної релігії пророк, Божий Син, а згодом — обожнений після відомого Нікейського собору (IV ст. н. е.) **Ісус Христос** міг належати до касті жерців сонячного Бога **Аполлона**.

Порівнявши зображення **Бога Аполлона** із зображенням скіфського (*Сак'я Муні* — з роду саків) пророка **Будди** (мал. 11), ми можемо побачити в його особі не тільки антропологічно типові українські риси обличчя.

Над головою популярного скіфського пророка **Будди** ми теж бачимо аналогічний сонячний німб, який

свідчить про вплив культу **Бога Сонця** (через пророка **Зороастра** та його вчення) на формування буддизму.

Навіть верховний еллінський **Бог Зевс** (**Деус/Теус**, звідси й назва праукраїнського племені — *теуcri*) «вважав, що покращує імідж», якщо додає до своєї титулатури епітет **Хрис**, приналежний жерцям храму **Бога Аполлона**. Але не тільки **Зевс**.

Геракл (герой, син **Зевса**), котрий вважається прабатьком скіфів і спартанців-дорійців, теж належав до слуг жителів сонячного **Бога Аполлона**, що пов'язувався еллінами із світлом, вищим розумом і вищою красою.

Показово, що спроба «коптського» відновлення солярного однобожжя **Бога Атона** в Єгипті (АнхАтон і Нефертіті, XIV ст. до н. е.) за часом збігається з поширенням впливу солярного культу **Бога Аполлона** в українській та середземноморській Елладі (кінець II тис. до н. е.) та **Бога Митри** (середина I тис. до н. е. — II ст. н. е.) в північному Причорномор'ї, Аріані (Персії) і Римі (мал. 12).

мали й самі *еллінські боги*: **Хрисаорей** — епітет Бога **Зевса** (був розповсюджений в *Лелегії/Карія*) та **Хрисеній** — епітет підземного Бога **Аїда**!

Отже, з цього ми можемо зробити висновки, що в II тисячолітті до н. е. солярний культ **Бога Аполлона** поступово набув найвищого релігійно-соціального статусу і претендував на одноосібне лідерство в тогочасному пантеоні богів (ше одне свідчення продовження традиції єдиного б о ж ж а).

Якщо ми подивимося на спартанську фреску II століття н. е. із зображенням скіфо-еллінського **Бога Аполлона** (мал. 10), ми побачимо його в ореолі сонячного німба.

Митці, які зображували **Ісуса Христа**, «чомусь» брали в основу зображення саме цього Бога. У цьому зв'язку правдоподібно є версія, що до «розкрутки» своєї власної релігії **Ісус Христос** міг належати до касті жерців сонячного Бога **Аполлона**.

Порівнявши зображення **Бога Аполлона** із зображенням скіфського (*Сак'я Муні* — з роду саків) пророка **Будди** (мал. 11), ми можемо побачити в його особі не тільки антропологічно типові українські риси обличчя.

Над головою популярного скіфського пророка **Будди** ми теж бачимо аналогічний сонячний німб, який

свідчить про вплив культу **Бога Сонця** (через пророка **Зороастра** та його вчення) на формування буддизму.

Навіть верховний еллінський **Бог Зевс** (**Деус/Теус**, звідси й назва праукраїнського племені — *теуcri*) «вважав, що покращує імідж», якщо додає до своєї титулатури епітет **Хрис**, приналежний жерцям храму **Бога Аполлона**. Але не тільки **Зевс**.

Геракл (герой, син **Зевса**), котрий вважається прабатьком скіфів і спартанців-дорійців, теж належав до слуг жителів сонячного **Бога Аполлона**, що пов'язувався еллінами із світлом, вищим розумом і вищою красою.

Показово, що спроба «коптського» відновлення солярного однобожжя **Бога Атона** в Єгипті (АнхАтон і Нефертіті, XIV ст. до н. е.) за часом збігається з поширенням впливу солярного культу **Бога Аполлона** в українській та середземноморській Елладі (кінець II тис. до н. е.) та **Бога Митри** (середина I тис. до н. е. — II ст. н. е.) в північному Причорномор'ї, Аріані (Персії) і Римі (мал. 12).

Мал. 8. Посмертна золота маска царя, відома як «маска Агамемнона» (XVI ст. до н. е.), антропологічно схожа на портрети української Скіфо-Трипільської доби. Мікенська гробниця №5, острів Крит.

Усе це наводить на думку, що друге пришестя **Сина Божого (Ісуса Христа)** могло відбутися в середині II тисячоліття до н. е., а друга реінкарнація культу **Бога Сонця** відбулася у вигляді культу **Бога Аполлона** (II тис. до н. е.) та **Бога Митри** (I тис. до н. е.).

Третє пришестя **Ісуса Христа**, на нашу думку, відбулося на початку вже нашої ери, що і знайшло своє відображення в канонічній Біблії, укладачі якої запозичили чимало ідей зазначе-

Мал. 10. Бог Аполлон із сонячним німбом (II ст. н. е.). Митці, що зображали **Ісуса Христа**, часто брали в основу зображення цього Бога. У цьому зв'язку правдоподібно є версія, що до «розкрутки» своєї власної релігії **Ісус Христос** міг належати до касті жерців сонячного Бога **Аполлона**.

них вище давньоукраїнських релігійних сонячних культів.

І в цьому зв'язку вельми показово, що згадані солярні (сонячні) релігійні культу **Бога Птаха** (III—I тис. до н. е.), **Бога Аполлона** (II—I тис. до н. е.) і **Бога Митри** (I тис. до н. е.) своїм корінням мають культ **Бога Сонця**, котрий зародився в надрах **Мезинської цивілізації України** (XII тис. до н. е.), символами якого є **свастика** і **меандр**!

Християнство (як і всі інші конфесії) є компілятивною релігією, що побудована переважно на скіфо-еллінських теологічних системах (мемфіській теології, зороастризмі, буддизмі, мітраїзмі та боспорській релігії «Бога Єдиного»).

Відтак ми маємо підстави висловити вірогідне припущення, що явище реінкарнації (Божественного перевтілення) є характерним і для християнства. Інакше буде незрозуміло, чому, скажімо, пророк **Зороастр** приходив на землю тричі, пророк **Будда** — щонайменше вісім разів, а пророк **Ісус Христос** — лише один раз.

І нині ми вже третє тисячоліття поспіль чекаємо на його друге пришестя...

Хоча правдоподібно, що **Ісус Христос** уже неодноразово був на цій прекрасній українській землі. Можливо, це не всі помітили?..

Валерій БЕБИК, професор, проректор Університету «Україна», голова робочої групи із суспільних комунікацій Громадської гуманітарної ради при Президентові України.

Правдоподібно, що Ісус Христос уже неодноразово був на цій прекрасній землі

Сьогодні в Україні, крім південної частини, місцями дощі, у Карпатах сильні. Вітер південно-західний, південно-східний, 5—14 м/с, місцями 15—22 м/с, у Карпатах 25—30 м/с. Температура вночі 6—13 градусів тепла, вдень 11—19°, на півдні 17—23°.

КОНКУРС:
РОЗПОВІМ ІСТОРІЮ

Дві подушки —
як два вірні серця

Ми з чоловіком завжди з цікавістю читаємо історії в «Посиденьках». От і я хочу розповісти свою.

Були дуже важкі післявоєнні роки. З 16 років я жила майже за 1000 км від мами, менших сестри й братика. У 18 років вийшла заміж, приданого в нас ніякого не було.

Коли ми з чоловіком (тепер уже покійним) поїхали в гості до моєї мами, вона сказала: «Вам на весілля дарую придане: дві подушки, простирadlo й марселеву ковдру». Знала, що це ті речі, з якими мама виходила заміж у 1932 році. Але я вже мала хоч скромну, проте свою постільну білизну, тому сказала: «Мені достить буде однієї подушки на пам'ять». Та мама відповіла: «Дочка, одну подушечку нікому не дарують, навіть ворогові. Звичай такий: дві подушки — як дві подружки або два вірні серця. Їх не слід розлучати». Я була дуже вдячна своїй ненці за таке придане й довго його зберігала. Так само, як і вона, прикрашала свою постіль на великі свята. Простирadlo й наволочки із прошвою були завжди білосніжними. Тоді не було пральних порошоків, як тепер, і я щороку, коли їздила до мами в Сумську область, брала із собою придане, щоб випрати його в нашому Журавлиному озері. Там вода така м'яка, що не було потреби в жодних порошках. У ті далекі 60-ті роки люди їздили до цього озера за 40—50 км.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Минуло 20 років. Яюсь ми приїжджаємо до свекрухи, що після війни залишилася вдовою й сама виховувала трьох дітей. Вона раптом каже: «Я тепер розбагатіла, пенсія в мене непогана. У молодості не могла дати своєму синові навіть подушки, тому приготувала вам дві з новим пером, щоб згадували про мене». Як бачите, знову дві подушки...

Своїм синам за сімейним звичем я також подарувала по дві подушки.

Роки йдуть. Я овдовіла, а через пару років зустріла такого ж удивця. Так трапилося, що він перейшов жити до мене й... теж приніс дві подушки. Тепер у нашому скромному житлі живемо душа в душу. Можливо, причина того — дві подушки?

Людмила ОПРОНЕНКО-КЛОПОВА.

Одеса.

«Буйна» криниця

АНОМАЛІЇ

Несподіваний свист почув з-під землі копач криниць на глибині майже 18 метрів. Слідом долинув гуркіт, такий — аж моторошно стало. Чоловік дав сигнал помічникам, щоб підняли його нагору. На дні криниці почала прибувати вода і так клекотіла, ніби хто опустив електрокип'ятильник.

Відтоді вже більше місяця клекоче вода в криниці у селі Сошанське Козятинського району.

«Скільки добуваю воду, а такого ще не бачив»

— Спочатку звернув увагу на діри у ґрунті, а він був не чорнозем і неглинка, а темно-сірого кольору, як у застигло-го цементного розчину. Раптом з-під землі почало щось шипіти. Думає, вода пробивається з джерела. Але шипіння раптово перетворилося на свист. А тоді як заклекоче та загуркоче!..

Чоловік каже, що відчув, як йому забракло повітря, знудило.

— Не можу стверджувати, що я відчув якийсь запах, — продовжує. — Але коли пізніше відкачували воду, уловлювалося нюхом щось схоже на карбід.

Більше п'ятидесяти криниць викопав Василь. І в своєму, Козятинському, районі, і в сусідньому Бердичівському на Житомирщині. Каже, з подібним ніколи не стикався. І від людей про таке не чув.

Гул з підземелля

65-річна Юлія Дишлюк, на подвір'ї якої добували воду, назвала криницю буйною.

— Ми давно хотіли мати воду ближче до хати, — каже

жінка. — Поки відчували більше сил, то ходили з відрами до сусідської криниці. Перед тим як копати, Василь визначив місце приладом з двома дротами. Ходив подвір'ям, доки дрти носами докупі не зіткнулися. Каже, на цьому місці й будемо копати. Це за якихось п'ять-шість метрів від сходов до хати. Там росло деревце аличі. Син Юрко його зрізав. Коріння викорчували. Криницю копали наприкінці вересня після Пречистої упродовж двох днів. Загуркотіло з-під землі, як стемніло.

— Ми тоді майже не спали, — продовжує Юлія Петрівна. — Так страшно гуло, що навіть на веранді треба було вуха затуляти. Боялися, щоб не попливли до ранку.

Гул з підземелля записали на диктофон. Найсильніше його було чути доти, доки в криниці не набралось води.

Терпка на смак

Попри все, криниця донині клекоче. Через кожні дві-три хвилини воду щось збурює з глибини!..

Що далі робити з криницею, господарі не знають.

— Люди радять здати воду на хімічний аналіз, — каже Юрій Дишлюк. — У нас в ра-

Юлія Дишлюк (праворуч) стверджує, що вода з «буйної» криниці терпка на смак, від неї аж губи німіють (поруч — невістка Валентина).

йоні цього не роблять. Треба їхати до Вінниці.

Мама Юрія усе-таки пригубила воду на смак. Вода як вода. Тільки терпка та й губи наче заніміли.

З криничною водою у Сошанську проблеми. Криниць у селі багато, але вода є не в кожній. Люди кажуть, кудись пропадає.

— У колодязі моєї мами теж нема води, — каже Валентина,

невістка Юлії Дишлюк. — А через дорогу вода є.

Недалеко від будинку Юлії Дишлюк розташоване озеро. Трохи далі — ще одне. Місце чисте. Поруч, за словами мешканців села, ніколи не було небезпечних об'єктів, хім-складів.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото автора.

ДУМКА ФАХІВЦЯ

Ігор Боцуляк, керівник Побузької геологорозвідувальної експедиції:

— Територія області розташована на гранітному щиті. Тому вести мову про виділення газоподібної речовини було б помилково. Однозначно можна стверджувати, що не газ став причиною збурення води в криниці. Щоб отримати достовірну інформацію, треба насамперед зробити хімічний аналіз води.

Кузов, колесо та шина —
вийшла в хлопчика машина

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Виявляється, один із перших автобусів в Україні було складено в Кам'янці-Подільському майже 90 років тому. Підтвердження цьому «розкопав» у архіві подільський краєзнавець, заслужений працівник культури України Сергій Єсюнін.

На той час Кам'янець був нерядовим містом, центром губернії. Ініціатива народилася 1923 року: дирекція заводу «Мотор», на якому ремонтували автомобілі, прийняла рішення виготовляти автобуси власної конструкції. І всього за чотири місяці місцеві умільці не лише розробили відповідну документацію, а й склали перший екземпляр. Пройшло два місяці — з'явився ще один. Сьогодні достеменно не відомо, скільки таких машин вийшло з-за воріт «Мотора». Але вони справно каталися дорогами Поділля і служили людям.

Цікаво, що «кам'янецький автобус» мав шасі та двигун від американської вантажівки «Уайт», частину агрегатів від інших автомобілів, а кузов — «доморобний», подільський. Це як у дитячому вірші : «кузов, колесо та шина — вийшла в

хлопчика машина». Двигун мав потужність 30 кінських сил і розвивав швидкість до 30 кілометрів на годину. У салоні вміщалося 14 пасажирів. Відомо, що до Проскурова (нині Хмельницький) автобус діставався за чотири години, звідти рушав далі — до Вінниці і досягав її за п'ять годин. Зранку він вирушав знову до Кам'янця. Автобус був предметом гордості кам'янчан, адже навіть більші міста не завжди мали такий власний пасажирський транспорт.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Фото надане Сергієм ЄСЮНІНИМ.

Український автобус зразка 1923 року, народжений у Кам'янці-Подільському.

ЦЕ ЦІКАВО

Крилате таксі

Під час перельоту у теплі краї маленькі пернаті тримаються біля великих.

Фото з сайту www.dorh.ru

Летіти доводиться дуже довго, і маленькі, слабенькі пташечки іноді не можуть перенести важкого шляху. Тоді вони сідають на спину великих птахів, наприклад, журавлів, і деякий час так подорожують. Журавлі ширяють високо над землею, а повітря там холодніше. Маленькі пасажири своїм теплом зігрівають журавлів і цим ніби віддячують за «транспортну» послугу.

Редактор номера Галина КВІТКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 Зам. 18359

Макет, верстка — редакція газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

foto@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

